

Generationsskifte af virksomheden Poulsen Totalentreprise ApS

Udarbejdet af:

Søren Nielsen 311085-xxxx (SN)

Camilla Sørensen 010887-xxxx (CAS)

Vejleder: Henrik Nielsen

Indholdsfortegnelse

Indledning (Fælles)	3
Problemformulering (Fælles)	5
Afgrænsning (Fælles)	6
Metode (Fælles)	7
Struktur (Fælles)	7
Beskrivelse af virksomhed (CAS)	9
Planlægning og overvejelser før generationsskiftet (SN)	11
Bløde værdier (SN)	11
Hårde værdier (SN)	15
Værdiansættelse af anparter (CAS)	16
Værdiansættelsesvejledningen (CAS)	16
TSS-cirkulærerne fra 2000 (CAS)	18
Værdiansættelsescirkulæret af 1982 (CAS)	23
Værdiansættelse - caseeksempel (Fælles)	26
TSS cirkulærer 2000 (CAS)	26
Værdiansættelsescirkulæret af 1982 (CAS)	30
Konklusion værdiansættelse (CAS)	33
Omstruktureringsmodeller (SN)	34
Aktieombytning (SN)	34
Skattepligtig aktieombytning (SN)	34
Skattefri aktieombytning med tilladelse (SN)	35
Skattefri aktieombytning uden tilladelse (SN)	38
Fordele og ulemper ved skattefri aktieombytning henholdsvis med og uden tilladelse (SN)	39
Tilførsel af aktiver (SN)	40
Skattepligtig tilførsel af aktiver (SN)	40
Skattefri tilførsel af aktiver med tilladelse (SN)	40
Skattefri tilførsel af aktiver uden tilladelse (SN)	42
Fordele og ulemper ved skattefri tilførsel af aktiver henholdsvis med og uden tilladelse (SN)	43
Omstrukturering – caseeksempel (Fælles)	44
Aktieombytning (Fælles)	44

Tilførsel af aktiver (Fælles).....	45
Sammenfatning omstrukturering (Fælles).....	46
Generationsskiftemodeller	47
Skattepligtigt salg af aktier (SN).....	47
Fordele og ulemper ved skattepligtigt salg af aktier (SN).....	48
Skattepligtigt salg af aktier - caseeksempel (Fælles)	49
Sammenfatning skattepligtigt salg af aktier (Fælles)	52
Skattepligtigt salg via holdingselskab - caseeksempel (SN).....	54
Skattemæssig succession (CAS)	56
Betingelser ved skattemæssig succession (CAS)	56
Passivpost (CAS).....	57
Skattemæssig succession, familie (CAS)	57
Skattemæssig succession, nær medarbejder (CAS).....	58
Skattemæssig succession, tidligere ejere (CAS).....	58
Skattemæssig succession - caseeksempel (Fælles)	59
Skattemæssig succession, sønnen Henrik (Fælles).....	59
Skattemæssige succession, den nære medarbejder Brian (Fælles).....	62
Sammenfatning caseeksempel (Fælles).....	63
A/B modellen (SN).....	64
A/B-modellen - caseeksempel (Fælles).....	67
Finansieringsmuligheder (CAS)	70
Løsningsforslag (Fælles).....	72
Generationsskifte til Brian (nær medarbejder) (Fælles).....	72
Generationsskifte til Henrik (søn) (Fælles).....	75
Samlet konklusion (Fælles).....	77
Litteraturliste.....	80
Bilag 1 - Regnskab og skattemæssige specifikationer 2008 for Poulsen Totalentreprise ApS	81
Bilag 2 - Regnskab og skattemæssige specifikationer 2009 for Poulsen Totalentreprise ApS	86
Bilag 3 - Regnskab og skattemæssige specifikationer 2010 for Poulsen Totalentreprise ApS	91
Bilag 4 - Oversigt over modeller.....	96
Bilag 5 – Priser udlån.....	97

Indledning

I forbindelse med et generationsskifte af en virksomhed, kræves der både en betydelig mængde forberedelse og planlægning, førend generationsskiftet udføres i praksis, da forkerte dispositioner i værste tilfælde kan true virksomhedens fremtidige eksistens.

For mange virksomhedsejere vil problemstillingen omkring generationsskifte af virksomheden, især omhandle hvilke personer der skal overtage virksomheden, og om disse er kompetente nok til dette, eller om det vil være mere hensigtsmæssigt at sælge den eller eventuelt at likvidere virksomheden. En bedømmelse heraf bør indeholde en vurdering af de tiltænkte personers faglige kompetencer, deres sociale egenskaber, men måske vigtigst af alt deres vilje til at drive virksomheden fremover.

Samtidig vil et generationsskifte af en virksomhed højst sandsynligt også påvirke virksomhedens medarbejdere. En udskiftning i virksomhedens ledelse kan eksempelvis føre til ændringer i virksomhedens kultur, da den nye leder bevidst eller ubevidst kan have andre måder at drive virksomheden på, i form af andre holdninger og meninger end virksomhedens forrige leder. Dette kan i yderste tilfælde føre til at medarbejdere opsiger deres stillinger, hvilket alt andet lige vil svække virksomhedens position.

Det er dog ikke kun de interne interessenter der bliver påvirket af et generationsskifte. Især i situationer hvor der er tale om en mindre virksomhed, vil det også være de eksterne interessenter der bliver påvirket. Dette skyldes at mindre virksomheder ofte vil være bygget op omkring lederen/indehaveren af virksomheden. Virksomhedens relationer til kunder og leverandører, vil derfor ofte være baseret på det personlige forhold imellem lederen og disse interessenter. Det er derfor vigtigt at et generationsskifte gennemføres som en flydende proces, hvor overgangen sker gradvist.

For at tage hensyn til alle disse forhold, vil det ofte i praksis være fordelagtigt for virksomheden, at inddrage sparringspartnere i form af revisorer og advokater. Disse vil kunne hjælpe virksomheden med de juridiske og skattemæssige problemstillinger et generationsskifte måtte medføre. Dette er som tidligere nævnt vigtigt, da et succesfuldt generationsskifte kræver at hele forløbet er nøje planlagt, og at de involverede parter er oplyst om de medfølgende konsekvenser heraf, hvilket de professionelle og uafhængige rådgivere oftest kan belyse.

Som ansatte i et revisionsselskab, er vi i den situation at en af vores kunder står overfor et generationsskifte af hans tømrervirksomhed. Virksomheden er et mindre familieforetagende,

hvorfor indehaveren helst ser at hans søn, som også er ansat i selskabet, overtager den fremtidige ledelse og ejerskabet af selskabet. Sønnen er dog ikke sikker på, at han har lyst til at overtage virksomheden, og er usikker på de økonomiske og skattemæssige konsekvenser af et generationsskifte.

Et alternativ til overstående scenarie, vil være at generationsskiftet gennemføres til en nær medarbejder i virksomheden, som har udtrykt ønske om at overtage selskabet, såfremt han får muligheden herfor.

Problemformulering

Vi ønsker at klargøre mulighederne for ejeren ved generationsskifte til hans søn og alternativt til en nær medarbejder. Vores opgave skal rådgive indehaveren om de økonomiske og skattemæssige konsekvenser ved valg af forskellige generationsskifte modeller, herunder muligheden for at lette finansieringsbyrden for virksomhedens overtager.

For at kunne belyse fordele og ulemper ved de forskellige modeller, vil vi inddrage relevante beregninger, samt redegøre for teorien bag værdiansættelsen af aktierne i selskabet, herunder:

- Hvilke indledende forhold skal overvejes inden generationsskiftets planlægning og gennemførelse?
- Værdiansættelse af selskabet.
- Beskrivelse af relevante metoder til gennemførelse af et generationsskifte, herunder omstrukturering.
- Løsningsforslag til gennemførelse af generationsskiftet.

Vi vil indledningsvis beskrive planlægningsprocessen, herunder de bløde værdier som eksempelvis omhandler vurderinger af virksomheden og dens omverden, dens markedsmæssige position, dens mulighed for optimering frem til generationsskiftet, samt eventuelle familiemæssige overvejelser.

Afgrænsning

Vores opgave er baseret på selskabet Poulsen Totalentreprise ApS, hvorfor vores opgave ikke vil behandle forhold vedrørende virksomheder i personligt regi. Opgaven vil derfor udelukkende behandle de regler og modeller, der angår virksomheder i selskabsform.

I vores opstillede beregninger er udgangspunktet som nævnt i ovenstående selskabet Poulsen Totalentreprise ApS. Vi har således kun medtaget beregninger, der vurderes relevante for netop det valgte selskab.

Udgangspunktet for værdiansættelsen af selskabet vil være TSS-cirkulære 2000-09 og 2000-10 samt værdiansættelsescirkulæret af 1982. Vi vil således ikke benytte værdiansættelsesvejledningen fra SKAT af 21. august 2009, da vi ikke vurderer at denne vejledning er relevant for Poulsen Totalentreprise ApS grundet selskabets størrelse. Værdiansættelsesvejledningen behandles derfor kun indledningsvist i afsnittet om værdiansættelse af selskabet.

Opgaven vil primært fokusere på de skattemæssige forhold i forbindelse med generationsskifte af Poulsen Totalentreprise ApS. Endvidere vil de ledelsesmæssige og strukturelle forhold blive behandlet, i det omfang de vurderes relevante.

Vi vil endvidere ikke beskæftige os med reglerne for dødsboer, da vi forudsætter at generationsskiftet sker i live.

Det forudsættes samtidig at alle personer, virksomheder mv. i opgaven er fuldt skattepligtige til Danmark. Vi vil derfor ikke komme ind på gældende forhold, for personer og virksomheder der er helt eller delvist skattepligtige til andre lande.

Metode

Opgaven søger at vise sammenhængen mellem teori og valg af generationsskiftemodel i praksis. Endvidere ønskes det illustreret hvorledes udvælgelsesprocessen af generationsskiftemodeller forløber, under hensynstagen til de involverede parter ønsker for generationsskiftet.

I forbindelse med vores informationssøgning vil vi anvende følgende kilder:

- Love, cirkulærer og vejledninger, samt retspraksis
- Relevant faglitteratur
- Årsrapporter for Poulsen Totalentreprise ApS
- Skattemæssige opgørelser for Poulsen Totalentreprise ApS
- Hjemmesider

I opgaven har vi anvendt 2010-satser, medmindre andet er angivet.

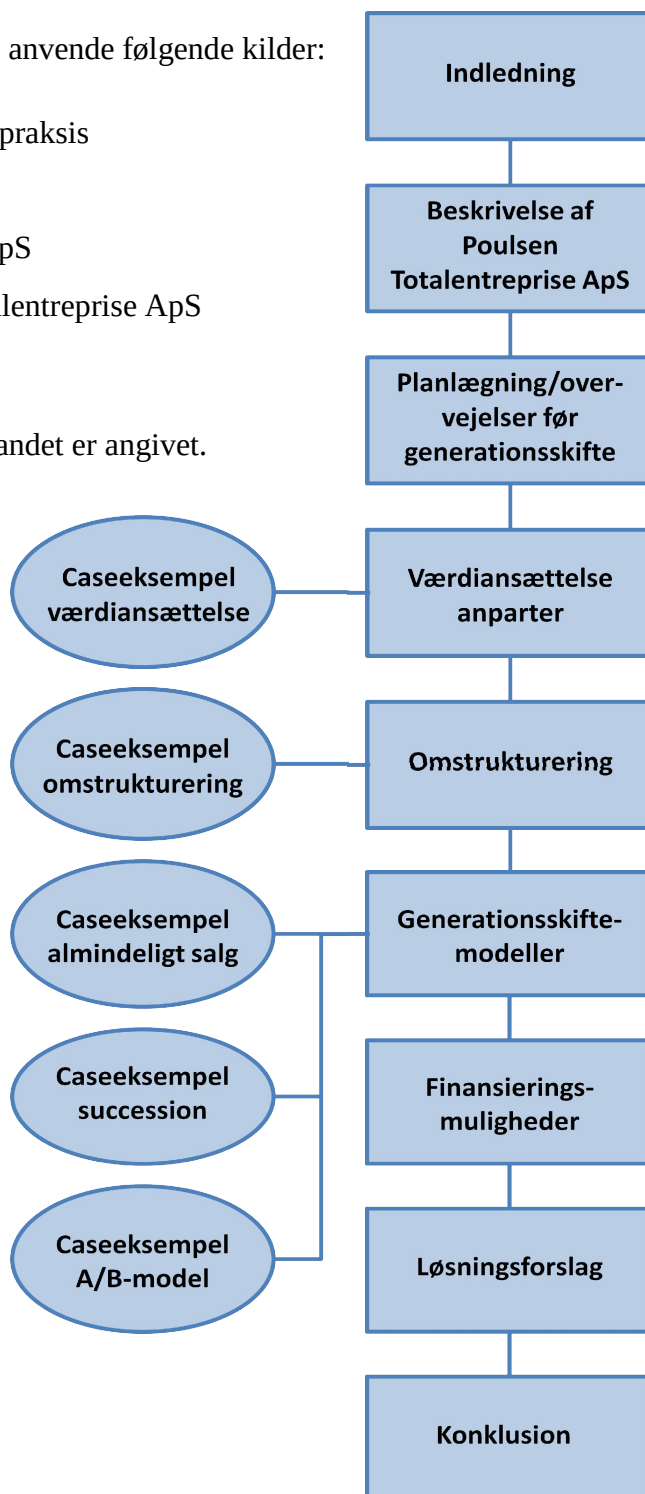
Struktur

Vi har valgt at opbygge vores opgave efter den viste struktur i figuren til højre.

Vi vil indledningsvist beskrive Poulsen Totalentreprise ApS, samt de nøglepersoner som vores opgave er bygget op omkring.

Vi vil derefter beskrive de overordnede overvejelser der bør gøres, for at planlægningen af generationsskiftet kan blive mest hensigtsmæssigt for alle parter.

Dernæst beskrives det teoretiske grundlag for værdiansættelsen af en virksomhed, efterfulgt af en beregning på værdiansættelsen af Poulsen Totalentreprise ApS.

Figur 1 - Egen tilvirkning

Teorien for relevante omstruktureringsmodeller for Poulsen Totalentreprise ApS, vil derefter blive særskilt gennemgået.

Teorien for udvalgte generationsskiftmodeller vil herefter blive beskrevet, efterfulgt af konkrete eksempler for Poulsen Totalentreprise ApS.

Finansieringsmulighederne ved et generationsskifte gennemgås teoretisk, hvorefter løsningsforslagene for de to mulige erhververe beskrives, henholdsvis sønnen Henrik og den nære medarbejder Brian. Konkrete finansieringsmuligheder vil gennemgås herunder.

Afslutningsvist vil vores konklusion opsummere de væsentligste pointer fra vores opgave.

Beskrivelse af virksomhed

Vi har valgt at anvende Poulsen Totalentreprise ApS som baggrund for anvendelsen af den relevante teori, samt som baggrund for vores løsningseksempler ved et generationsskifte.

Virksomheden besidder mange relevante problemstillinger, da de står overfor et generationsskifte indenfor den nærmeste fremtid.

Poul Poulsen besluttede i 1999 at starte sit eget firma, Poulsen Totalentreprise ApS. Poul er den eneste ejer af selskabet og ejer det personligt. Poulsen Totalentreprise ApS sørger for kunders byggeprojekter. Ansvar for byggeprojektet vedrører både at byggeprojektet er klar til tiden og at den aftalte pris overholdes, så projektet ikke bliver langt dyrere end beregnet. Selskabet har i mange år haft mange tilfredse kunder og har et godt ry for overholdelse af aftaler. Poul bruger derfor ikke mange penge på markedsføring, da størstedelen af hans tilgang af kunder, er resultat af mund-til-mund.

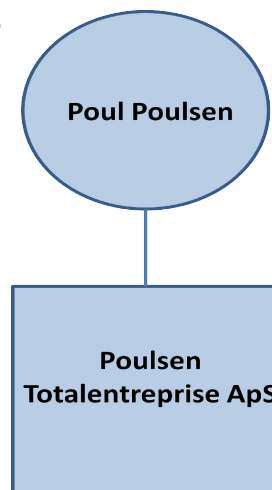
Poul er ansat i selskabet og får derfor løn hver måned. Lønnen inkluderer også en pensionsopsparing og Poul har derfor en fornuftig pension allerede.

Selskabet er ramt af finanskrisen, hvilket har stagneret deres indtjening. Indtjeningen forventes at stige i fremtiden, men er dog ikke sket endnu.

Poul er 55 år og vil derfor gerne snart pensioneres. Han ønsker dog ikke at sælge virksomheden til en uafhængig part, da han gerne vil overdrage den til en der vil varetage alle interesser, både de ansattes, kundernes men også virksomhedens. Poul har udset sig sin søn som sin efterfølger.

Henrik er 28 år og er Pouls søn. Han har arbejdet i firmaet i 10 år, afbrudt af skolegang og kurser. Henrik er dog ikke helt sikker på om han ønsker at overtage firmaet, da der kommer en masse risici og forpligtelser med i overtagelsen. Dertil kommer at han ikke selv har mulighed for at finansiere køb af virksomheden og derfor får brug for hjælp hvis han skal overtage.

Såfremt Henrik endeligt beslutter at han ikke ønsker at overtage virksomheden, har Poul en nær medarbejder i firmaet. Brian har arbejdet i firmaet i 7 år og er 33 år. Han vil meget gerne overtage virksomheden og har derfor taget flere lederkurser i håb om at overtage. Brian har sparet en del op og føler sig derfor godt rustet til at overtage virksomheden, både økonomisk og fagligt.

Figur 2 - egen tilvirkning

Poul ønsker løsningsforslag for begge muligheder, så han er forberedt på begge situationer.

Planlægning og overvejelser før generationsskiftet

Førend et generationsskifte af en virksomhed gennemføres, er der mange handlingsforløb der skal gennemføres, og overvejelser omkring forskellige forhold der skal afstemmes med de involverede parter, for at generationsskiftet kan gennemføres bedst muligt for alle.

Det kan være alt fra det de personlige ønsker overdragen måtte have, til de faktiske strukturelle rammer processen skal følge. Disse forhold kan opdeles i 2 underkategorier, nemlig:

- 1) De bløde værdier
- 2) De hårde værdier

Bløde værdier

De bløde værdier er eksempelvis overdragens ønsker for virksomhedens fremtid, sociale forhold i virksomhedens omverden mv. Disse forhold er ofte svære at kunne vurdere helt konkret, og vil ofte indeholde en del skøn. Det er dog vigtigt at få analyseret disse forhold, eksempelvis om virksomhedens fremtidig mulighed for overlevelse i overhængende grad er afhængig af den direkte relation mellem nuværende indehaver/overdrager og virksomhedens kunder, eller andre potentielle problemstillinger, som ellers ikke vil blive belyst ved en simpel gennemgang af de gældende love for generationsskifte af virksomhed. Det er naturligvis ikke i nogens interesse, hvis virksomheden godt kan generationsskiftes, men efterfølgende vil være væsentlig dårligere stillet end før.

Følgende punkter bør derfor behandles:

- Virksomhedens forretningsmæssige status med henblik på et salg
- Ledelsesmæssige overvejelser
- Familiemæssige overvejelser/prioriteringer
- Strategi / optimering

Disse punkter kan blandt andet behandles ved opstilling af relevante modeller, som eksempelvis:

- PESTEL-modellen; for at analysere virksomheden og dens samspil med dens omverden.
- SWOT-model der belyser virksomhedens kompetencer og svagheder mv.
- Porters Five Forces for at få et overblik over styrkeforholdet mellem virksomheden og de aktører der påvirker den.
- Cultural Web for at analysere virksomhedens kultur.
- PLC og Boston Matrixen for at få et overblik over virksomhedens produkter og deres indtjening.

Til punktet “Virksomhedens forretningsmæssige status med henblik på salg”, vil det blandt andet være modeller der illustrerer virksomhedens livscyklus der er særligt relevante, herunder et overblik over virksomhedens indtjening fra almindelig drift, og hvorvidt virksomheden er i vækst eller recession. Hvis det samlede billede er af en virksomhed der er i tilbagegang, illustreret gennem overstående modeller, og hvis dens produkter er i sidste fase i PLC-kurven, er det måske rent faktisk en bedre ide at likvidere selskabet, end at generationsskifte det. Endelig skal det afdækkes om virksomheden i særlig høj grad er afhængig af ejeren, og endvidere om ejeren har særlig gode personlige relationer med vigtige kunder, leverandører eller forhandlere, hvilket kan gøre det sværere at generationsskifte med succes. Der kan også være oparbejdet noget goodwill, som der ligeledes skal tages højde for.

Punktet “ledelsesmæssige overvejelser” skal belyse hvor stor en indflydelse den nuværende indehaver har på virksomheden. Afledt heraf vurderes hvor stor en effekt en overdragelse og udskiftning af leder vil have, og om det overhovedet er muligt at fortsætte virksomheden uden den nuværende leder. Det sidste udsagn er i højere grad gældende for mindre virksomheder, hvor indehaveren typisk har stor indsigt i virksomheden og dens aktiviteter. Andre større virksomheder kan tilsvarende være direkte afhængige af indehaverens viden og innovationsevner, eksempelvis en virksomhed som Microsoft eller lignende IT-teknologiske virksomheder i et tidligt stadie af deres livscyklus.

Samtidig vil et generationsskifte påvirke de nuværende medarbejdere i virksomheden. Det er her vigtigt at få afklaret om der findes nøglemedarbejdere, hvis ansættelse i virksomheden i væsentlig omfang direkte medvirker til virksomhedens indtjening. Er dette tilfældet, er det nødvendigt at

vurdere om deres personlige relation til indehaveren er medvirkende til at fastholde dem, og om et generationsskifte af virksomheden medførende en ny leder, kan få medarbejderen til at forlade virksomheden.

En ændring af en virksomheds ledelse, vil i højere eller mindre grad også ændre virksomhedens kultur på visse områder, bevidst eller ej. Det vil ofte være en god ide at forsøge at vurdere medarbejdernes vilje til at ændre nuværende normer, eller blot få et overblik over hvordan virksomhedens kultur egentlig er. Det er traditionelt et svært område at opgøre, da det er svært at sætte ord på medarbejdernes opfattelse af virksomhedens kultur, da mange af disse ting er underbevidste. Cultural Web er en model der bruges, til at forsøge at analysere området, og hjælpe med at vurdere om virksomheden er parat til at imødekomme de ændringer, et generationsskifte potentielt kan medføre for virksomhedens kultur. Dette vil især være relevant i situationen, hvor den ellers familiedrevne virksomhed generationsskiftes til en ekstern tredjemand, som formentlig vil have sine egne visioner for virksomheden, og ideer til hvordan den daglige gang skal foregå.

“Familiemæssige overvejelser/prioriteringer” handler om hvorvidt et nuværende medlem i indehaverens familie ønsker et overtage virksomheden. I de mindre familiedrevne virksomheder, vil det ofte være indehaverens ønske at virksomheden drives videre af dennes børn. Er situationen at et barn gerne vil drive virksomheden, skal det vurderes om eventuelt øvrige børn ønskes tilgodeset. Dette kan skyldes at virksomheden overdrages fordelagtigt for erhververen, hvorfor øvrige familiemedlemmer måske også skal have en gave. Dette er en væsentlig problemstilling, der hvis ikke søges afklaret før gennemførelse af et generationsskifte kan skabe stridigheder i familien. Samtidig skal indehaverens og erhververens økonomiske stilling ved gennemførelsen overvejes, og indehaveren skal vurdere hvilken økonomisk situation han efterfølgende ønsker. Er det eksempelvis vigtigere at få en stor pose penge i hånden til sikring af pensionen, eller er indehaveren allerede økonomisk sikret? Eller er det måske vigtigere for indehaveren at sikre at erhververen har mulighed for at drive virksomheden videre, uden en stor økonomisk byrde som et generationsskifte potentielt kan medføre.

Punktet “Strategi/Optimering” behandler de overvejelser og medførende indsatsområder som skal prioriteres op til datoen for overdragelsen af virksomheden. Samtidig spiller det her ind, om indehaveren ønsker at optimere sin fortjeneste ved overdragelsen, hvilket typisk sker ved overdragelse til tredjemand, eller om han er villig til at lette byrden for erhververen, for eksempel

fordi denne er et familiemedlem, som nævnt i tidligere afsnit. Her kan følgende områder med fordel overvejes:

- Fokus på generel kundepleje, for at afhjælpe situationen hvor kunderne i høj grad benytter virksomheden, grundet deres personlige relation til overdrageren.
- Medarbejderpleje, for at sikre at virksomheden kan fastholde de eksisterende medarbejdere, såfremt disse er vurderet til at have en væsentlig indflydelse på virksomhedens videre drift.
- Oplæring af ledelsen og eventuelt erhververen i at drive virksomheden, så overgangen bliver så optimal som mulig.

Optimering af virksomhedens værdi vil ofte ske med henblik på at maksimere overdragens vederlag, og dermed fremtidige økonomiske stilling. Hvis denne i højere grad ønsker at lette den økonomiske byrde for erhververen, vil fokus i stedet ligge på eventuelle muligheder for at slanke virksomhedens balance¹.

Endelig bør det overordnede tidsperspektiv for en overdragelse indgå i de indledende overvejelser. Hvis det efter en gennemgang af virksomheden besluttet at det er nødvendigt at foretage nogle ændringer førend det vurderes at et generationsskifte kan gennemføres succesfuldt, må det formodes at disse ændringer vil være noget tid om at kunne slå igennem. Endvidere kan visse omstrukturingsmodeller også indeholde et ejertidsperspektiv, som der bør tages højde for.

Overstående er en generel fremgangsmåde, som måske ikke i lige høj grad er relevant for alle virksomheder som skal generationsskiftes. Det kan for eksempel virke overflødigt at skulle forsøge at analysere kulturen i eksempelvis en lille tømrervirksomhed med 2 ansatte, der ønsker at generationsskifte til en søn, som i øvrigt er den ene af de to ansatte. Når det er sagt, er det stadigvæk en god ide at være opmærksom på overstående punkter, om end indholdet og konklusionerne formentlig vil være større og mere fyldestgørende for store virksomheder, end for små.

¹ Metoderne til fastsættelse af virksomhedens værdi efter disse overvejelser, vil konkret blive behandlet senere i opgaven, hvorfor punktet her udelukkende skal ses som overvejelsen af om det er optimering for overdragen, erhververen eller en kombination heraf der er målet.

Hårde værdier

De hårde værdier er områder der vedrører de faktiske finansielle forhold ved et generationsskifte.

Her er de områder der skal behandles følgende:

- Værdiansættelse af virksomheden.
- Økonomiske konsekvenser, herunder løsningsforslag til finansiering af vederlaget, hensynstagende til overdragerens fremtidige situation, og finansiering af den eventuelt udløste skattebetaling.
- Strukturelle omdannelser i virksomheden og ejerstrukturen.

Dette afsnit vil ikke behandle overstående punkter vedrørende de hårde værdier yderligere, da disse vil blive behandlet i særskilte afsnit senere i opgaven.

Værdiansættelse af anparter

Værdiansættelsen af anparterne er væsentlig i forbindelse med et generationsskifte, da det er afgørende for beskattningen af en eventuel avance. Værdiansættelsen skal som hovedregel ske til værdien i handel og vandel². Når det omhandler børsnoterede aktier eller en handel af unoterede aktier mellem to uafhængige parter, vil dette ikke udgøre et problem, da parterne har modstridende interesser. Køber vil derfor prøve at få prisen så langt ned som muligt, mens sælger vil prøve at få en så høj pris som muligt. Problematikken ved et generationsskifte er derfor at fastsætte den helt rigtige værdi, da parterne ofte ikke vil have modstridende interesser. Det kan eksempelvis være tilfældet ved et generationsskifte fra far til søn, hvor der kunne være en interesse i en lavere salgspris end den egentlige markedsværdi.

Værdiansættelse til markedsværdi lyder umiddelbart simpelt, men udfordringen opstår når der ikke er nogen salgspriser at sammenligne med. Som oftest vil det ikke være muligt at finde en virksomhed der netop er solgt og som minder om virksomheden der skal værdiansættes, da der er så mange forhold at tage hensyn til. Ikke kun branche og størrelse spiller en rolle, men også beliggenheden og forskellige kernekompetencer kan gøre en stor forskel på værdiansættelsen. SKAT har derfor udarbejdet cirkulærer der anviser hvordan værdiansættelsen skal ske.

Der eksisterer tre forskellige sæt af retningslinjer for værdiansættelse fra SKAT, som består af værdiansættelsescirkulæret fra 1982, TSS-cirkulærerne fra 2000 og værdiansættelsesvejledningen. SKAT udsendte den nye værdiansættelsesvejledning i 2009 og gjorde dermed anvendelsen af TSS-cirkulære 2000-09 og 2000-10 mere begrænset. Hensigten med værdiansættelsesvejledningen er at den skal vedrøre alle koncerninterne overdragelser³.

Værdiansættelsesvejledningen

Vejledningen ligger vægt på tre grundlæggende værdiansættelsestilgange; en indkomstbaseret, markedsbaseret og en omkostningsbaseret. Værdiansættelsesvejledningen fokuserer mere på den fremtidige værdi og indtjening, i modsætning til TSS-cirkulærerne fra 2000, hvor værdiansættelsen tager udgangspunkt i historiske tal.

² Handelsværdi

³ Overdragelser mellem interesseforbundne parter

- Den indkomstbaserede tilgang tager udgangspunkt i den fremtidige indkomst. Det vil sige at der tages udgangspunkt i fremtidige pengestrømme som tilbagediskonteres for at finde nutidsværdien, som skal bruges ved værdiansættelsen. DCF- og EVA-modellen er modeller der ofte anvendes ved tilbagediskontering af fremtidige pengestrømme.
- Den markedsbaserede tilgang fokuserer på markedsværdien af sammenlignelige virksomheder. Det kan enten ske ved en direkte eller en relativ prissammenligningstilgang. I praksis vil det være svært at finde en direkte prissammenligning, da ingen virksomheder er ens og selv små forskelle kan have stor indvirkning på den reelle markedspris. Den relative pris tager udgangspunkt i regnskabsmæssige nøgletal, som sammenlignes med nøgletal for de sammenlignelige virksomheder.
- Den omkostningsbaserede tilgang fokuserer på de omkostninger der er medgået til anskaffelsen af aktiverne i virksomheden eller de omkostninger der skal afholdes for at anskaffe tilsvarende aktiver. Svagheden ved at fokusere på de omkostninger der er medgået til anskaffelsen, er at den ikke fokuserer på fremtiden, men i stedet på historiske tal som det også var tilfældet med TSS-cirkulærerne fra 2000.⁴

Vejledningen indeholder langt mere omfattende værdiansættelsesmetoder end TSS-cirkulærerne fra 2000, men cirkulærerne kan ikke helt afskrives, da de fortsat vil være relevante for mindre virksomheder.⁵

⁴ Se SKATs værdiansættelsesvejledning

⁵ Se afsnit nedenfor ”TSS-cirkulærer fra 2000”

TSS-cirkulærerne fra 2000

TSS-cirkulære 2000-09 er cirkulæret om værdiansættelse af aktier og anparter mens TSS-cirkulære 2000-10 er cirkulæret om værdiansættelse af goodwill.

Cirkulære om værdiansættelse af aktier og anparter

Både unoterede og noterede aktier og anparter⁶ skal værdiansættes til handelsværdi. For børsnoterede aktier er det simpelt, da handelsværdien vil fremgå af den aktuelle kursværdi. For unoterede aktier vil handelsværdien ofte ikke være kendt og hjælpereglen kan derfor bruges. Hjælpereglen er beskrevet i dette cirkulære og tager udgangspunkt i de aktiver og passiver der fremgår af den seneste årsrapport for selskabet. Der er dog nogle poster som skal korrigeres for at kunne afspejle selskabets handelsværdi:

- Fast ejendom
- Unoterede aktier i associerede og tilknyttede virksomheder
- Udskudt skat
- Egne anparter
- Goodwill

Fast ejendom skal fremgå som den seneste offentlige ejendomsvurdering, såfremt den ikke allerede gør det i årsrapporten. Ombygningsomkostninger som ikke indgår i den offentlige ejendomsvurdering, kan tillægges værdien. Udenlandske ejendomme vil indgå til den bogførte værdi, da SKAT ikke har offentlige ejendomsvurderinger på disse.

Unoterede aktier i associerede og tilknyttede selskaber skal ligeledes opgøres efter hjælpereglen, hvilket vil sige den regnskabsmæssige værdi, korrigeret for ovenstående punkter.

Den opgjorte udskudte skat korrigeres såfremt den udskudte skat vedrører nogle af de regnskabsmæssige poster der er reguleret. Negativ udskudt skat kan godt indgå, men kun til en værdi under kurs 100.

Værdi af egne aktier kan ikke indgå. Såfremt der er en bogført værdi af egne aktier, skal denne ikke medtages i handelsværdien. Aktiekapitalen skal ligeledes reduceres med andelen af egne aktier.

Goodwill skal korrigeres efter TSS-cirkulæret 2000-10 som er beskrevet i afsnittet nedenfor.

⁶ Herefter omtalt samlet som aktier

Hjælpereglen kan i visse tilfælde fraviges hvis det ikke giver en retvisende handelsværdi. Fravigelsen kan både være for så vidt angår en enkelt post, men også som helhed.

Goodwillcirkulæret

Goodwillcirkulæret behandler overdragelser mellem interesseforbundne parter. Goodwill beregnes i henhold til den beregningsmodel der er beskrevet i cirkulæret. Såfremt der er en kutyme for værdiansættelsen af goodwill indenfor branchen, kan disse danne grundlag for beregningen af goodwill. I øvrige tilfælde følges beregningsmodellen.

Beregningsmodellen er en meget forenklet og standardiseret model, som den nye værdiansættelsesvejledning netop skal gøre op med. Beregningsmodellen er anvendelig i langt færre situationer og er derfor kun egnet til værdiansættelsen i mindre virksomheder. Det kræver dog at indtjeningen er stabil og at omfanget af immaterielle aktiver er begrænset. Betingelsen om den stabile indtjening skyldes at beregningsmodellen tager udgangspunkt i de seneste tre års årsrapporter.

Såfremt virksomheden ikke har udarbejdet årsrapporter de seneste tre år, kan det skattemæssige resultat anvendes i stedet. Det kan dog være nødvendigt at beregne de regnskabsmæssige resultater, så beregningen bliver korrekt.

Når der tages udgangspunkt i det regnskabsmæssige resultat, skal der korrigeres for følgende poster:

÷	Ikke udgiftsført løn eller vederlag til medarbejdende ægtefælle
÷	Finansielle indtægter
+	Finansielle udgifter
+/-	Ekstraordinære poster i henhold til årsregnskabsloven
+	Afskrivninger på tilkøbt goodwill

Tabel 1

For at kunne korrigere for løn til medarbejdende ægtefælle, kræver det at det er en personlig virksomhed, da det ellers vil være en normal ansat. De øvrige poster der skal korrigeres, vil fremgå direkte af årsrapporten.

Når der tages udgangspunkt i det skattemæssige resultat, er der nogle andre poster der skal korrigeres for:

÷	Medarbejdende ægtefælle
÷	Finansielle indtægter
+	Finansielle udgifter
+	Investeringsfondshenlæggelser
+	Forskudsafskrivninger
+/-	Andre ikke skatterelevante driftsmæssige poster
+	Afskrivninger på tilkøbt goodwill

Tabel 2

Der kan ligeledes udelukkende korrigeres for medarbejdende ægtefælle hvis det er en personlig virksomhed. Disse korrektioner der er beskrevet ovenfor, både for det regnskabsmæssige og det skattemæssige, skal gøres for alle tre år.

Herefter udregnes det vægtede gennemsnit. Det gøres for at sikre at det seneste år tæller mest og det første år tæller mindst.

Tredje sidste år x 1	X
Næstsidste år x 2	Y
Sidste år x 3	Z
Vægtet resultat	Sum / 6

Tabel 3

Ved at dele de regulerede resultater med 6, fås det vægtede resultat som bruges i beregningen af goodwill. Det vægtede resultat er udgangspunkt for beregningen og udviklingstendensen skal nu tillægges/fratrækkes det vægtede resultat. Udviklingstendensen beregnes af forskellen mellem det tredje sidste år og det sidste år delt med 2. Udviklingstendensen kan dog kun tillægges/fratrækkes såfremt der har været en konstant resultatmæssige udvikling.

Herefter fratrækkes driftsherreløn. Dette gælder kun for personligt ejede virksomheder og interessentskaber, hvor driftsherrelønnen beregnes for hver deltager. Driftsherrelønnen udgør 50 % af det resultat der er beregnet indtil videre. Den skal dog minimum udgøre 250.000 og maksimalt 1 mio.

Dernæst fratrækkes forrentning af aktiver. Forrentningen inkluderer dog ikke goodwill og driftsfremmede aktiver. De øvrige af virksomhedens aktiver forrentes med kapitalafkastsatsen på overdragelsestidspunktet tillagt 3 %.

De driftsfremmede aktiver karakteriseres som dem der ikke indgår i virksomhedens primære drift. Likvide midler skal altid holdes udenfor beregningen, lige som obligationer og pantebreve heller ikke indgår i forrentningen. Om øvrige aktiver anses for driftsfremmede baseres på en konkret vurdering af virksomhedens aktiver.

Goodwill skal nu forrentes og grundlaget for dette kan beskrives således⁷:

	Vægtet resultat
+/-	Udviklingstendens
÷	Driftsherreløn
÷	Forrentning af aktiver
=	Rest til forrentning af goodwill

Tabel 4

Resultatet af ovenstående skal nu kapitaliseres. Der skal dermed tages stilling til levetiden og det forventede afkast af det beregnede goodwill. Forrentningen fastsættes til kapitalafkastsatsen på overdragelsestidspunktet tillagt 8 %.

Kapitaliseringsfaktoren fastsættes på baggrund af den forventede levetid og i forhold til forrentningen⁸. Udgangspunktet er 7 års levetid.

$$\begin{aligned} n &= \text{levetid,} \\ t &= \text{tidspunkt (år) og} \\ r &= \text{renten.} \end{aligned}$$

$$\sum_{t=1}^n \frac{(1 - \frac{r-1}{n}) + (\frac{n-r}{n})}{2} \cdot (1+r)^{-t}$$

Figur 3 TSS-cirkulære 2000-10

Der skal derfor være afgørende forhold der taler for længere eller kortere levetid. Mange faktorer kan have indvirkning på levetiden såsom typen og kompleksiteten af produktet. Det må antages at levetiden på goodwill er længere ved et komplekst og unikt produkt, end hvis det var en standardvare. Ved mindre håndværksvirksomheder, kan det ofte være tilfældet at en ny virksomhed kan opbygge samme goodwill som den eksisterende i løbet af kort tid, hvilket vil forkorte levetiden på goodwill. Levetiden skal derfor vurderes ud fra de faktorer der gør sig gældende hos den enkelte virksomhed.

”Resten til forrentning af goodwill” ganges med kapitaliseringsfaktoren og herved fås den beregnede goodwill ifølge goodwillcirkulæret.

⁷ Opsummering af beskrivelserne ovenfor

⁸ Se den præcise udregning i figuren til højre

Der kan dog være elementer som gør, at beregningsmodellen ikke giver en retvisende beregning af goodwill. Det kan derfor være nødvendigt at justere værdiansættelsen af goodwill, for eksempel på grund af:

- Velbegrundede forventninger til fremtiden, som gør at de tre seneste år ikke repræsenterer goodwillværdien. Det kan eksempelvis være indgåede aftaler om fremtidige leverancer.
- Udviklingen fra afslutningen af sidste regnskabsår til tidspunktet for overdragelsen. Virksomheden kan eksempelvis have mistet sin største kunde siden regnskabet er afsluttet, hvilket giver en markant nedgang i omsætningen.
- I de tilfælde som nævnt ovenfor, vil afhængigheden af én stor kunde være forbundet med en risiko, som bør komme til udtryk ved et nedslag i den beregnede goodwill.
- Situationer hvor indehaveren eller medarbejdere med afgørende indflydelse på virksomhedens indtjening ikke følger med virksomheden i forbindelse med generationsskiftet.
- Virksomhedens indtjening har i de foregående år været påvirket af store engangsindtægter og – udgifter. Det kan eksempelvis være store forsknings- og udviklingsudgifter, debitortab eller ekstraordinære finansielle indtægter og udgifter.

Ovenstående er eksempler på situationer hvor beregningsmodellen skal justeres⁹. Da beregningsmodellen er standardiseret, kan der let opstå forhold som der må justeres i modellen, for at værdiansættelsen af goodwill kan anses for værdiansat til handelsværdi.

Der kan være tilfælde hvor virksomheden ikke har eksisteret i tre år, hvorefter cirkulæret må anvendes med de fornødne tilpasninger.

⁹ TSS-cirkulære 2000-10

Værdiansættelsescirkulæret af 1982

Værdiansættelsescirkulæret fra 1982 kan bruges til værdiansættelse af aktier i gave- og arvesituationer. Fordelen ved dette cirkulære, er at det giver en lavere værdi end TSS-cirkulærerne fra 2000. Det kan være fordelagtigt, da den der skal overtage virksomheden derfor skal betale mindre ved overtagelsen. Til brug ved beregningen af aktiernes værdi, skal der bruges fire kapitaliseringsfaktorer, som hvert år bliver beregnet af SKAT:

- Indtjeningsevnen: 9,5
- Modificeret regel: 4,75
- Udbytte: 54,0
- Indre værdi: 80

Ovenstående faktorer er gældende fra 1. januar 2010. Der er ligeledes fastsat kapitaliseringsfaktorer gældende fra 1. januar 2011¹⁰:

- Indtjeningsevnen: 11,0
- Modificeret regel: 5,5
- Udbytte: 78,0
- Indre værdi: 80

Ved indtjeningsevnen forstås gennemsnittet af de skattemæssige resultater i procent af aktiekapitalen. Det skattemæssige resultat er før fradrag af tidligere års skattemæssige underskud, men tillagt skattefrie udbytter, såfremt der måtte være nogen. Resultatet fratrækkes herefter den beregnede skat. Det fremkomne beløb ses procentvis i forhold til aktiekapitalen, hvilket udgør indtjeningsevnen. Indtjeningsevnen beregnes for de tre seneste år, men kan ikke sættes lavere end 0. Indtjeningsevnen skal efter beregning kapitaliseres med 9,5 (2010).

Den modificerede regel beskrives sammen med de øvrige beregningsregler nedenfor.

Det deklarerede udbytte i det regnskabsår der danner grundlag for selskabets seneste skatteansættelse, er den udbytteprocent af aktiekapitalen der er vedtaget.

Et selskabs indre værdi er formuen, som kan læses ud fra selskabets egenkapital. I cirkulæret skal den indre værdi opgøres efter de skattemæssige regler på baggrund af det seneste regnskabsår. Der

¹⁰ Vores caseeksempler er dog baseret på 2010

skal dog foretages fradrag for ikke-forfaldne beløb, som skal medgå til betalingen af udbytte. Indre værdi opgøres ligeledes i procent af aktiekapitalen.

Ifølge værdiansættelsescirkulæret af 1982 kan værdien af aktierne beregnes ud fra følgende beregningsregler:

A. Den almindelige beregningsregel

I den almindelige beregningsregel beregnes tre af kapitaliseringsfaktorerne. Indtjeningsevnen kapitaliseres med 9,5, udbytteprocenten kapitaliseres med 54 og der beregnes 80 % af den indre værdi. Der tages herefter et gennemsnit heraf.

B. Hovedaktionærselskaber

En hovedaktionær betegnes som én aktionær der ejer over halvdelen af de stemmeberettigede aktier. Hvis dette er tilfældet kan denne regel benyttes. Der beregnes et gennemsnit af indtjeningsevnen kapitaliseret med 9,5 og 80 % af den indre værdi.

C. Den ”modificerede” regel

Såfremt at beregningsregel A eller B har resulteret i en værdi der overstiger den fulde indre værdi, foretages der en ny beregning efter den modificerede regel. Dette forudsætter dog at indtjeningsevnen er større end 10 %. I denne regel kapitaliseres 10 % af indtjeningsevnen med 9,5, mens den resterende del kapitaliseres med 4,75. Værdien fastsættes nu til denne værdi, såfremt den fortsat er større end den indre værdi. Hvis dette ikke er fældet, fastsættes værdien til den indre værdi.

D. Ejendomsselskaber

Værdien af aktier i ejendomsselskaber følger de ovenfor anførte regler A, B eller C. Værdien kan dog ikke blive lavere end 90 % af den indre værdi. Såfremt værdien bliver lavere ved brug af disse regler, fastsættes værdien til 90 % af indre værdi.

E. ”90 % -selskaber”

Ved denne regel fastsættes værdien til 90 % af indre værdi. Det gælder dog kun følgende selskaber:

- Selskaber der er trådt i likvidation

- Holdingselskaber. Den primære aktivitet er dermed at eje aktier i andre selskaber.
- Selskaber hvis aktiver hovedsageligt består af likvide beholdninger, værdipapirer mv., samt hvor indtægter hidrører fra disse aktiver.

F. Datterselskaber

Et datterselskab betegnes som et selskab der ejes af et andet selskab. Hvis moderselskabets værdi af aktierne beregnes efter punkt E, skal værdien i datterselskabet beregnes efter reglerne i punkt B-E.

G. Nystiftede selskaber

Dette gælder selskaber der er stiftet, men hvor det første regnskabsår ikke er afsluttet da beregningen skal foretages. Værdien på disse aktier sættes derfor til kurs pari.

H. Fælles regler

Dette punkt beskriver de fælles regler der er for alle punkterne. Hvis der sker en udvidelse af aktiekapitalen efter det regnskabsår der ligger til grund for beregningen, skal værdien beregnes ud fra aktiekapitalen før udvidelsen. Udvidelsen vil derefter beregnes som en procent af aktiekapitalen efter udvidelsen.

Hvis et selskab har en aktiekapital med aktier der er inddelt i flere klasser, skal der beregnes én kurs for hver aktieklasse. Der skal dog være tale om aktieklasser med forskellige rettigheder og som må vurderes at have betydning for værdiansættelsen. Det kan eksempelvis være ret til forlods udbytte eller forlods dækning i tilfælde af likvidation, som resulterer i forskellig kurs.

I de tilfælde hvor et selskab har aktieklasser hvor nogle er noterede og nogle er unoterede, vil de noterede aktier stå til en kurs på børsen, hvorfor det er let at værdiansætte disse. De unoterede aktieklasser skal som udgangspunkt også værdiansættes til den noterede kurs.

Alle kurser afrundes nedad, så kursen ligger på det tal der er det nærmeste delelige med fem.

Denne værdiansættelse kan bruges ved generationsskifte via skattemæssig succession og almindeligt salg til gaveafgiftskredsen.

Værdiansættelse - caseeksempel

For at kunne rådgive Poul er det nødvendigt at beregne værdien af anparterne. Værdien beregnes ud fra cirkulærerne fra 2000 samt værdiansættelsescirkulæret fra 1982. Vi behandler ikke værdiansættelsesvejledningen, da den ikke er relevant for Pouls selskab¹¹.

TSS cirkulærer 2000¹²

Eksemplet på TSS cirkulæret 2000-09 som beskriver værdiansættelsen af anparterne, er beregnet ud fra følgende forudsætninger og oplysninger:

- Der er ingen ejendom i selskabet
- Der er ingen unoterede aktier
- Der er ingen egne anparter
- Der er ingen tilkøbt goodwill

Der er derfor ingen korrektioner til selskabets aktiver og passiver. Da der tages udgangspunkt i selskabets seneste årsrapport, vil handelsværdien være lig værdien i årsrapporten:

Egenkapital	2.712.873
Beregnet goodwill	<u>229.919</u>
Beregnet Handelsværdi	<u>2.942.792</u>

13

Der skal dog korrigeres for den beregnede goodwill i henhold til TSS cirkulære 2000-10, som derfor påvirker værdiansættelsen af anparterne.

Beregningen af goodwill gøres ud fra følgende forudsætninger og oplysninger:

- Alt løn til hovedanpartshaver er udgiftsført
- Der er ingen ekstraordinære poster
- Der er ingen tilkøbt goodwill
- Der er ingen medarbejdende ægtefælle eller driftsherreløn, da det er et selskab

¹¹ Jf. afsnittet om værdiansættelsesvejledningen

¹² Tal til beregningerne kan ses i bilag 1

¹³ Beregnet goodwill vises efterfølgende

Vi har valgt at tage udgangspunkt i de regnskabsmæssige resultater¹⁴, da selskabet har udarbejdet årsrapporter de tre seneste regnskabsår. Som det fremgår af bilag 1, 2 og 3, har selskabets resultat haft en stabil udvikling i de tre seneste år. Det vil derfor være muligt at korrigere for udviklingstendens i beregningen af goodwill, da selskabets udvikling i resultaterne har været konstant nedadgående.

De regnskabsmæssige resultater vægtes, så det seneste regnskabsår vægter mest:

Regnskabsmæssige resultater

	2008	2009	2010
Resultat	818.980	480.867	416.247
Finansielle indtægter	96.759	67.152	45.902
Finansielle omkostninger	17.145	79.265	73.438
Reguleret resultat	739.366	492.980	443.783

Vægtning

Reguleret resultat x 1,2 el. 3	739.366	985.960	1.331.349
--------------------------------	---------	---------	-----------

Samlet 3.056.675

Vægtet gennemsnitsindtjening 509.446

Det er resultatet før finansielle poster der vægtes, hvorfor der er korrigeret for de finansielle poster. Efter de vægtede resultater er beregnet, deles summen heraf med 6 for at få gennemsnitsindtjeningen. Gennemsnitsindtjeningen danner grundlag for beregningen af goodwill. Udviklingstendensen skal herefter tillægges¹⁵:

Udviklingstendens

2010 - 2008 / 2 **-147.796**

Udviklingstendensen skal indgå ved både en konstant negativ og positiv resultatmæssig udvikling. Udviklingstendensen fratrækkes den gennemsnitlige indtjening i dette tilfælde, da der har været en nedadgående udvikling i resultatet.

Ved forrentning af selskabets aktiver, skal der korrigeres for driftsfremmede aktiver. Likvide midler skal som udgangspunkt altid holdes ude for forrentningen.

¹⁴ Se bilag 1, 2 og 3

¹⁵ Med udgangspunkt i ovenstående tal

Forrentning af aktiverne

Aktiver i alt	5.072.367
- likvide midler	<u>-1.183.913</u>
	3.888.454
Kapitalafkastsats: 4%	
Tillagt 3%	
I alt 7%	<u>272.192</u>

I Poulsen Totalentreprise ApS er det kun de likvide midler der skal fratrækkes, da selskabet ikke har andre driftsfremmede aktiver. Anlægsaktiverne i selskabet er maskiner som bruges ved udførelse af arbejdsopgaverne. Resten af aktiverne er forrentet med 7 %, da kapitalafkastsatsen for 2010 er 4 % og derefter tillægges yderligere 3 %.

Udviklingstendensen og forrentningen af aktiverne fratrækkes den vægtede gennemsnitsindtjening:

Vægtet gennemsnitsindtjening	509.446
- Udviklingstendensen	-147.792
- Forrentning af aktiverne	<u>-272.192</u>
Rest til forrentning af goodwill	<u>89.462</u>

I Poulsen Totalentreprise ApS bliver den beregnede goodwill herefter:

Rente 12% (4% + 8%)	
Kapitaliseringsfaktor: 2,57	<u>229.920</u>

Med en levetid på 7 år og en kapitalafkastssats på 4 % tillagt 8 %, bliver kapitaliseringsfaktoren 2,57. Der er ikke forhold der taler for at fravige 7 års levetid, som er udgangspunktet, hvorfor kapitaliseringsfaktoren er baseret på denne levetid.

Der er derfor en beregnet goodwill i Pouls Totalentreprise i henhold til TSS cirkulære 2000-10.

Den beregnede handelsværdi bliver derfor:

Egenkapital	2.712.873
Beregnet goodwill	<u>229.919</u>
Beregnet Handelsværdi	<u>2.942.792</u>

Den beregnede handelsværdi i henhold til TSS cirkulære 2000-09 og 2000-10 bliver derfor t.kr. 230 højere end egenkapitalen i den seneste aflagte årsrapport. Der har ikke været forhold der har gjort det nødvendigt at regulere nogen aktiver, hvorfor der kun tillægges den beregnede goodwill.

Værdiansættelsescirkulæret af 1982

Handelsværdien på anparterne kan beregnes ud fra den Almindelige beregningsregel (A), såfremt denne beregning ikke overstiger den fulde indre værdi.

Indtjeningsevnen beregnes til brug ved den almindelige beregningsregel:

	2008	2009	2010
Skattemæssige resultat	839.605	704.923	826.533
-Selskabsskat	-209.900	-176.200	-206.600
	629.705	528.723	619.933
 Aktiekapitalen	 125.000	 125.000	 125.000
 Resultat i % af aktiekapital	 504%	 423%	 496%
 Gennemsnit			4,74
 Indtjeningsevne			45

Der beregnes en tilhørende skat til de skattemæssige resultater for de tre år. Som det ses er indtjeningsevnen forholdsvis stabil i alle årene, hvorfor gennemsnittet tegner et godt billede af alle tre år.

Resultatet beregnes herefter i procent af aktiekapitalen. Gennemsnittet beregnes ved at lægge procenterne sammen og dele med 3. Gennemsnittet ganges med kapitaliseringsfaktoren på 9,5 for at få indtjeningsevnen.

Herefter skal udbytteprocenten beregnes:

Udloddet udbytte i 2010	200.000
Aktiekapital	125.000
Udbytteprocent	160%
Kapitalisering, 54	86
 Udbytte	 86

Udbytteprocenten viser at der er udloddet 160 % af aktiekapitalen i 2010. Denne er herefter ganget med kapitaliseringsfaktoren 54.

Der skal dernæst beregnes 80 % af den indre værdi:

Indre værdi	2.712.873
-udbytte	-200.000
skattemæssige korrektioner	-32.316
Indre værdi	2.480.557
Aktiekapital	125.000
Indre værdi i % af aktiekapital	1984%
Kapitaliseres med 80 %	16
Indre værdi	16

Den indre værdi, som kan ses i den seneste årsrapport, fratrækkes det udloddede udbytte samt skattemæssige korrektioner, som fremgår af de skattemæssige specifikationer. Den indre værdi beregnes herefter i procent af aktiekapitalen, som kapitaliseres med 80. Der fås dernæst en værdi på 16.

I den almindelige beregningsregel beregnes et gennemsnit af disse tre beregnede faktorer:

Indtjeningsevne	45
Udbytte	86
Indre værdi	16
	147
Gennemsnit heraf	49

Gennemsnittet ganges herefter med aktiekapitalen:

Gennemsnit	49
x aktiekapital, 125.000	6.138.641
Handelsværdi	6.138.641

16

Den beregnede handelsværdi efter Den almindelige beregningsregel overstiger den fulde indre værdi og kan derfor ikke bruges til værdiansættelsen.

¹⁶ Beregningen er baseret på tal med flere decimaler end vist i eksemplet

Selskabet lever op til kravene for anvendelse af beregningsregel B, da denne gælder for de selskaber hvor over halvdelen af de stemmeberettigede aktier/anparter ejes af én aktionær. Den eneste ejer af Pouls Totalentreprise ApS er Poul selv, hvorfor denne beregningsregel også kan bruges.

Indtjeningsevnen beregnes ligesom i beregningsregel A. Den indre værdi beregnes ligeledes på samme måde. Udbytteprocenten skal ikke bruges i denne beregningsregel. Værdien beregnes som et gennemsnit af disse to faktorer:

Indtjeningsevne	45
Indre værdi	<u>16</u>
	61
Gennemsnit heraf	<u>31</u>

Gennemsnittet ganges herefter med anpartskapitalen for at få den beregnede handelsværdi:

Handelsværdi	<u>3.807.961</u>
---------------------	-------------------------

17

Beregningsregel giver fortsat en højere værdi end den fulde indre værdi, hvorfor beregningsregel C skal bruges. Denne regel er den modificerede beregningsregel.

Ved brug af denne regel skal indtjeningsevne og indre værdi bruges. Kun 10 % af indtjeningsevnen skal kapitaliseres med 9,5, mens de resterende 90 % skal kapitaliseres med 4,75. Det er kapitaliseringen af indtjeningsevnen der giver en forskel i forhold til beregningsregel B.

Indtjeningsevne før kapitalisering	4,74
10 % x 9,5	5
90 % x 4,75	<u>20</u>
Indtjeningsevne	<u>25</u>
Indre værdi	<u>16</u>

¹⁷ Beregningen er baseret på tal med flere decimaler end vist i eksemplet

Den indre værdi er lig den beregnede værdi i de øvrige beregningsregler. Gennemsnittet af disse faktorer ganges med aktiekapitalen og giver dermed handelsværdien i henhold til beregningsregel C:

Indtjeningsevne	25
Indre værdi	<u>16</u>
	41
Gennemsnit heraf	21
Handelsværdi	<u>2.540.879</u>

Den beregnede handelsværdi efter beregningsregel C giver dermed en lavere handelsværdi end den fulde indre værdi. I dette tilfælde sættes handelsværdien i stedet til den indre værdi:

Handelsværdi	<u>2.712.873</u>
---------------------	-------------------------

Såfremt den beregnede værdi efter beregningsregel C var blevet større end den indre værdi, var handelsværdien sat til denne værdi.

Konklusion værdiansættelse

Værdiansættelsen af Poul Totalentreprise ApS efter TSS cirkulærerne fra 2000 og værdiansættelsescirkulæret af 1982 bliver derfor kun adskilt af den beregnede goodwill.

Ved værdiansættelsen efter TSS cirkulærerne fra 2000 er der ingen korrektioner til aktiverne i forhold til årsrapporten. Der tillægges derfor kun den beregnede goodwill.

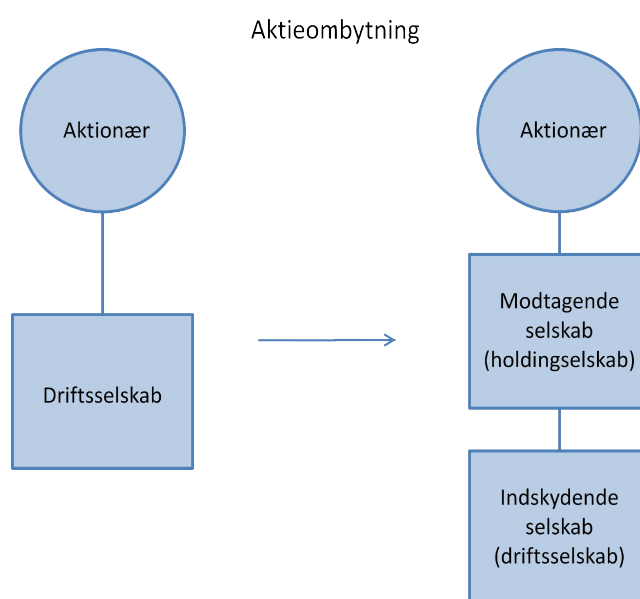
Værdiansættelsen efter værdiansættelsescirkulæret af 1982 giver en høj værdi efter både beregningsregel A og B. Beregningsregel C benyttes derfor i stedet, da begge værdier er højere end den fulde indre værdi. Beregningsregel C giver en lavere værdi end den indre værdi og handelsværdien sættes derfor til den indre værdi.

Omstruktureringsmodeller

I forbindelse med gennemførelse af et generationsskifte, vil det ofte være en god ide at undersøge om man med fordel kan ændre den nuværende virksomhedsstruktur. Der findes en række forskellige modeller, der alle omhandler ændringer i en virksomheds struktur, og i det følgende afsnit vil vi komme ind på et par af disse modeller, som vi mener Poulsen Totalentreprise ApS med fordel vil kunne benytte i forbindelse med et generationsskifte.

Aktieombytning

Denne model søger at gennemføre en omstrukturering af ejerstrukturen i en driftsvirksomhed der er ejet af en eller flere anpartshavere eller aktionærer. Der stiftes et nyt selskab, som fungerer som holdingselskab i den nye koncernstruktur. Dette holdingselskab modtager anparterne/aktierne i driftsselskabet, mod at ejerne af driftsselskabet modtager ejerandele i holdingselskabet. Disse ejerandele vil typisk være aktier, men kan også være tegningsretter.

Figur 4 - Egen tilvirkning

Aktieombytnings-modellen kan overordnet gennemføres på 2 forskellige måder, henholdsvis den skattepligtige og den skattefrie. Begge metoder vil herunder blive forklaret.

Skattepligtig aktieombytning

Skattepligtig aktieombytning er en metode der behandler forløbet som et almindeligt salg, og som følge af realisationsprincippet falder til beskatning for aktionæren, såfremt der måtte være avancer efter ABL§12 for personer. Der er helt grundlæggende tale om at aktionæren sælger en aktiepost i driftsselskabet til det nystiftede holdingselskab. Vederlaget berigtiges via aktier i holdingselskabet, og handlen har effekt fra overdragelsestidspunktet. Holdingselskabet, som er det modtagende

selskab, vil anses for at have erhvervet aktierne i driftsselskabet til værdien af disse ved overdragelsestidspunktet.

Personer eller selskaber der er omfattet af reglerne i ABL§9, har ikke mulighed for at afstå aktierne i en virksomhed skattefrit, dog har de jævnfør ABL§36 mulighed for at udskyde beskattningen til næste led, hvilket vil betyde at beskattningen ikke sker ved aktieombytningen og stiftelsen af holdingselskabet, men først når aktionæren afstår, likviderer eller hvis holdingselskabet går konkurs¹⁸.

Skattefri aktieombytning med tilladelse

Der er 2 forskellige metoder man kan benytte til skattefri aktieombytning ifølge ABL§36, henholdsvis med tilladelse og uden tilladelse. Hvis man ønsker at benytte skattefri aktieombytning med tilladelse, kræver det at SKAT giver deres tilladelse til gennemførslen, hvilket vil være baseret på en vurdering af om aktieombytningen er forretningsmæssigt begrundet. Der må altså ikke være tale om at aktieombytningen er gennemført med det ene formål at begå skatteunddragelse eller skatteundgåelse¹⁹. Dette begreb, forretningsmæssig begrundelse, er en subjektiv vurdering fra SKAT, som typisk har hjemmel i tidligere afgørelser fra SKAT. Interessant nok foreligger der både afgørelser som henholdsvis godkender og forkaster skattefri aktieombytninger hvor begrundelserne har været skilsmisse, generationsskifte og uenighed mellem aktionærer²⁰.

De typiske begrundelser for at ønske en skattefri aktieombytning med tilladelse vil ofte være:

- Generationsskifte. Ved indsendelse af ansøgningen om tilladelse, kræver det blandt andet en redegørelse for hvordan generationsskiftet søges gennemført rent praktisk, og samtidig en forklaring af hvorfor en skattefri aktieombytning vil være en nødvendig del for gennemførelsen heraf²¹.
- Hæftelsesbegrænsning. Via aktieombytning stiftes en koncernstruktur, hvilket vil være medvirkende til at begrænse hæftelsen. En ansøgning vil typisk indeholde andre motiver end hæftelsesbegrænsning alene, hvorfor det i praksis er vanskeligt at vurdere om tilladelse fra

¹⁸ Søren Halling-Overgaard & Birgitte Sølvkær Olesen: Generationsskifte og omstrukturering side 236-237

¹⁹ Søren Halling-Overgaard & Birgitte Sølvkær Olesen: Generationsskifte og omstrukturering side 219-222

²⁰ Søren Halling-Overgaard & Birgitte Sølvkær Olesen: Generationsskifte og omstrukturering side 210-218

²¹ Søren Halling-Overgaard & Birgitte Sølvkær Olesen: Generationsskifte og omstrukturering side 214-216

SKAT er givet udelukkende begrundet på motivet for hæftelsesbegrænsning, eller er givet baseret på en kombination af de øvrige angivet motiver²².

- Omstrukturering. En omstrukturering af en allerede etableret koncern, vil være et klart motiv der er forretningsmæssigt begrundet. Dog kan SKAT stadig afslå ansøgningen, såfremt det i henhold til tidligere afsnit vurderes, at aktieombytning ønskes gennemført med henblik på skatteundgåelse eller skatteunddragelse²³.

Såfremt det vurderes at aktieombytningen er forretningsmæssigt begrundet, vil endvidere gælde et anmeldelseskrav til SKAT. Dette betyder at såfremt der sker væsentlige ændringer i de forhold der ligger til grund for omdannelsen indenfor de første 3 år efter omdannelsen, skal SKAT informeres herom. Tidligere afgørelser har dog givet compensation og nedsat dette 3 års krav. Såfremt der sker væsentlige ændringer i de forhold der ligger til grund for omstruktureringen indenfor perioden for gældende anmeldelsespligt, og dette ikke meddeles SKAT, vil SKAT vurdere om dette er sket bevidst eller ubevidst, og samtidig om der er blevet tilbageholdt oplysninger i forbindelse med aktieombytningen. Hvis dette er tilfældet, vil SKAT kunne trække tilladelsen til den skattefri aktieombytning tilbage, hvorfor den skattefri aktieombytning vil blive omstødt til at blive skattepligtig.

Anmeldelsespligten samt konsekvenserne af ikke at opfylde denne, er indført for at skattefri aktieombytninger ikke skal blive en mulighed for skatteundgåelse og skatteunddragelse. Følgende situationer er alle eksempler på tilfælde der vil skulle anmeldes til SKAT:

- Kapitalnedsættelse.
- Frasalg af datterselskabskapital
- Yderligere omstruktureringstiltag.

Disse eksempler er alle påtænkte væsentlige ændringer, hvorfor anmeldelse heraf skal ske senest 3 måneder før de forventes at indtræde. Uforudseelige ændringer skal angives til SKAT senest 1

²² Søren Halling-Overgaard & Birgitte Sølvkær Olesen: Generationsskifte og omstrukturering side 216-218

²³ Søren Halling-Overgaard & Birgitte Sølvkær Olesen: Generationsskifte og omstrukturering side 218-219

måned efter forholdet er blevet bekendt. Eksempler herpå kunne være i tilfælde af dødsfald, alvorlig sygdom eller konkurs²⁴.

Der gælder samtidig følgende betingelser for skattefri aktieombytning med tilladelse:

- Det erhvervende samt det modtagende selskab er selskaber i en medlemsstat i henhold til artikel 3 i direktiv 90/434/EØF. Direktivet er gældende for danske anpartsselskaber og aktieselskaber, samt tilsvarende selskaber indenfor EU.
- Såfremt ombytningen sker efter ABL§36 stk. 1-2, skal det erhvervende selskab opnå stemmeflertal i det modtagende selskab. Hvis det erhvervende selskab allerede før ombytningen har stemmeflertal, skal der dog stadig erhverves en yderligere andel.
- ABL§36 stk. 3 giver mulighed for ombytning for de selskaber, som ikke lever op til betingelserne angivet i EU-direktivet. Det er her et krav, at det erhvervende selskab opnår ejerskab over hele selskabskapitalen i det modtagende selskab.
- Det er yderligere en betingelse at aktionæren er fuldt skattepligtig til Danmark.
- Ved benyttelse af ABL§36 stk. 2 eller 3, er det et krav at vederlaget for de ombyttede aktier sker i form af aktier eller anparter i det erhvervende selskab, samt eventuelt delvist i form af kontanter.
- Jævnfør ABL§36 stk. 4, er det et krav at ombytningen skal være gennemført indenfor en periode på 6 måneder fra første ombytningsdag. Vederlaget skal ligeledes ydes senest 6 måneder efter første ombytningsdag.
- En skattefri aktieombytning med tilladelse kan ikke ske med tilbagevirkende kraft i henhold til ABL§36 stk. 4.

De skattemæssige konsekvenser af aktieombytning med tilladelse vil for aktionæren være en udskydelse af den beskatning, der ellers ville ske i forbindelse med aktieombytningen i henhold til ABL§8 og 9, idet der opnås fuld succession på aktierne. Overdragerens skattemæssige position på de overtagne aktier overføres således til de aktier som overdrageren erhverver som vederlag ved ombytningen, gældende såvel for anskaffelsestidspunkt, anskaffelsessum og anskaffelseshensigt.

²⁴ Søren Halling-Overgaard & Birgitte Sølvkær Olesen: Generationsskifte og omstrukturering side 234

Såfremt aktionæren også får kontanter som vederlag, vil disse blive beskattet efter aktieavancebeskatningslovens almindelige bestemmelser²⁵.

I henhold til overstående, anses det erhvervende selskab ligeledes for at have erhvervet aktierne i erhvervede selskab til anskaffelsessummen på ombytningstidspunktet²⁶.

Skattefri aktieombytning uden tilladelse

Skattefri aktieombytning uden tilladelse blev vedtaget ved lov nr. 343 af 18. april 2007, og er således et forholdsvist nyt alternativ til skattefri aktieombytning med tilladelse. Formålet med indførelsen af denne lov var at lempe for den ellers mere omfattende administrative byrde det indebar, at foretage aktieombytning med tilladelse. Den væsentligste forskel på de to metoder er at kravet om forretningsmæssig begrundelse ikke er til stede ved aktieombytning uden tilladelse, så længe ombytningen ikke har skatteunddragelse eller skatteundgåelse til formål.

Betingelserne for at kunne anvende metoden er langt hen af vejen de samme, som ved aktieombytning med tilladelse. Ovennævnte forskel omkring den forretningsmæssige begrundelse er den væsentligste forskel, men det gælder samtidig at værdien af vederlagsaktierne samt eventuel kontantsum skal svare til handelsværdien af de ombyttede aktier.

Endelig gælder et ejertidskrav for det erhvervende selskab på 3 år. Dette ejertidskrav er ikke til hinder for efterfølgende skattefrie omstruktureringer, så længe vederlaget i disse ikke sker med andet end aktier. Restløbetiden på ejertidskravet vil herefter finde anvendelse for de nyudstedte aktier²⁷.

De skattemæssige konsekvenser for aktionæren er, som ved skattefri aktieombytning med tilladelse, at aktionæren ikke bliver beskattet i forbindelse med ombytningen efter ABL§9 og 12, idet der opnås fuld succession. Overdragerens skattemæssige position på de overdragne aktier overføres således til de aktier, som overdrageren erhverver som vederlag ved ombytningen, hvilket er gældende for såvel anskaffelsestidspunktet, anskaffelsessummen og anskaffelsesintentionen.

²⁵ Søren Halling-Overgaard & Birgitte Sølvkær Olesen: Generationsskifte og omstrukturering side 236-237

²⁶ Søren Halling-Overgaard & Birgitte Sølvkær Olesen: Generationsskifte og omstrukturering side 237

²⁷ ABL§36 stk. 6

Såfremt ejertidskravet på 3 år for det erhvervende selskab ikke kan opfyldes, vil betingelserne for at kunne benytte skattefri aktieombytning uden tilladelse ikke være opfyldt, og aktionæren vil derfor blive beskattet uanset årsagen til overtrædelsen²⁸.

For det modtagende selskab er de skattemæssige konsekvenser, at selskabet, som følge af tilførslen, indtræder i de skattemæssige positioner for de tilførte aktiver og passiver for så vidt angår anskaffelsessum, anskaffelsestidspunkt og hensigt.

Fordele og ulemper ved skattefri aktieombytning henholdsvis med og uden tilladelse

I situationer hvor der foreligger en klar forretningsmæssig begrundelse, vil det være en fordel at benytte sig af metoden med tilladelse, idet denne metode giver mulighed for at ændringer inden for 3 år fra ombytningen i de grundlæggende forhold, ikke automatisk omstøder ombytningen fra skattefri til skattepligtig, som tilfældet er grundet ejertidskravet i skattefri aktieombytning uden tilladelse.

Foreligger der ikke en forretningsmæssig begrundelse, var det ikke tidligere muligt at lave skattefri aktieombytning, men dette kan altså gøres ved anvendelse af metoden uden tilladelse.

For begge metoder gælder, at aktionæren efter ombytningen vil stå med en ny koncernstruktur. Såfremt han ønsker at sælge driftsselskabet, sker dette nu gennem hans holdingselskab, hvor han efter 3 år vil kunne foretage dette salg skattefrit for holdingselskabet, og herefter udlodde fortjenesten som udbytte gennem holdingselskabet, og blive beskattet efter gældende regler om udbytte.

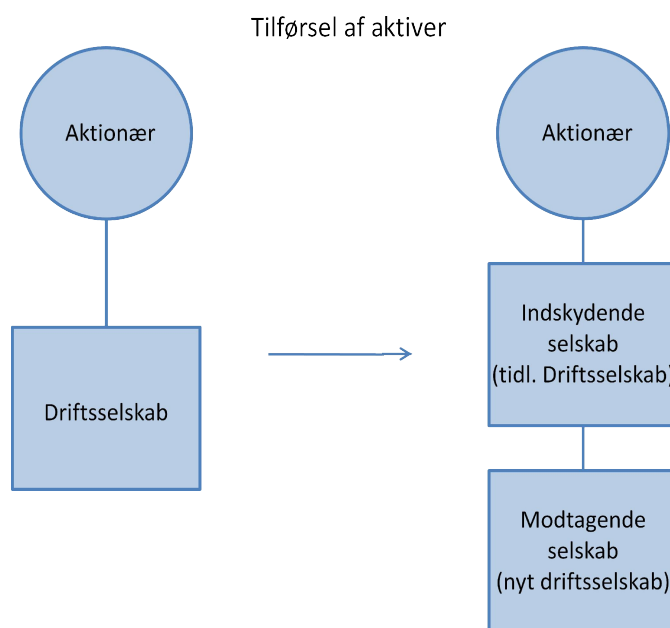
I forbindelse med ovenstående afsnit, vil det tilsvarende være muligt at slanke balancen i driftsselskabet med henblik på at lette finansieringsbyrden for en interesseret køber af driftsselskabet, gennem skattefri udlodning af eksempelvis overskydende likviditet til holdingselskabet.

²⁸ Søren Halling-Overgaard & Birgitte Sølvkær Olesen: Generationsskifte og omstrukturering side 247

Tilførsel af aktiver

Denne omstruktureringsmodel tager udgangspunkt i en aktionær og et driftsselskab. Hvor der under aktieombytning blev indskudt et holdingselskab mellem aktionæren og driftsselskabet, er der her tale om at der stiftes et nyt selskab, hvorefter det nuværende driftsselskab indskyder samtlige eller blot dele af dets aktiver og passiver, og som vederlag herfor modtager aktier eller anparter i det nystiftede selskab. Det gamle etablerede driftsselskab bliver således holdingselskab i koncernstrukturen.

Metoden tilførsel af aktiver kan benyttes både skattepligtigt samt skattefrit henholdsvis med eller uden tilladelse, hvilket følger af FUL§15 c og § 15 d. Selskabsretligt sidestilles tilførsel af aktiver med et apportindskud, uanset om det modtagende selskab er et nystiftet selskab eller et allerede eksisterende selskab. Det er ved benyttelse af denne metode ikke et krav, at det indskydende selskab kommer til at eje 100 % af det modtagende selskab ved tidspunktet for tilførslen.

Figur 5 - egen tilvirkning

Skattepligtig tilførsel af aktiver

Hvis denne metode benyttes, vil tilførslen af aktiver fra det indskydende selskab blive sidestillet med en almindelig afståelse. Værdien af de tilførte aktiver opgøres til handelsværdien, og det indskydende selskab bliver beskattet af eventuelle avancer efter almindelig gældende skatteregler.

Skattefri tilførsel af aktiver med tilladelse

Aktionæren kan i henhold til FUL§15 c, stk. 1, 1. og 2. punkt søge at gennemføre en skattefri tilførsel af aktiver med tilladelse. Der er som under aktieombytning også en række krav som skal opfyldes, hvoraf det første er det samme som under aktieombytning, nemlig at det erhvervende samt det modtagende selskab skal være selskaber i en medlemsstat i henhold til artikel 3 i direktiv

90/434/EØF. Direktivet er gældende for danske anpartsselskaber og aktieselskaber, samt tilsvarende selskaber indenfor EU²⁹.

Det er som ved aktieombytning med tilladelse tilsvarende et krav i henhold til FUL§15 c, stk. 1 at der foreligger en forretningsmæssig begrundelse for tilførslen, og at der dermed ikke er tale om skatteunddragelse eller skatteundgåelse³⁰. Såfremt SKAT vurderer at der kan være tale om at der ikke er tilstrækkelig argumentation for at tilførslen af aktiver er forretningsmæssig begrundet, kan de stille vilkår for tilladelsen. I praksis vil dette oftest være ejertidsvilkår og/eller anmeldelsesvilkår tilsvarende kravene ved skattefri aktieombytning.

Det er endvidere et krav, at der gennem tilførslen til det modtagende selskab overføres en samlet virksomhed. Dette vil sige, at det erhvervende selskab tilfører enten alle dets aktiver og passiver, eller blot en gren af disse. Såfremt der kun tilføres en mindre gren, skal denne altså kunne betegnes som en selvstændig virksomhed, og det modtagende selskab skal efterfølgende kunne fungere både organisatorisk og økonomisk uafhængigt af det erhvervende selskab.

Det er også et krav under metoden skattefri tilførsel af aktiver med tilladelse, at det erhvervende selskabs vederlag udelukkende må bestå af aktier/anpartar i det modtagende selskab. Såfremt dette ikke er tilfældet, er der ikke grundlag for at SKAT giver deres tilladelse. Vederlaget opgøres til handelsværdien af de tilførte aktiver og passiver³¹.

De skattemæssige konsekvenser af at benytte metoden skattefri tilførsel af aktiver med tilladelse, er for det indskydende selskab i henhold til fusionsskatteloven baseret på successionsprincippet, hvorfor afståelsen ikke falder til beskatning, da det modtagende selskab ved afståelsen indtræder i den skattemæssige position³². Dette er også tilfældet for aktionæren jævnfør fusionsskattelovens § 11.

Det er værd at nævne, at det indskydende og det modtagende selskab efter tilførsel af aktiver vil være sambeskattede selskaber. Såfremt det modtagende selskab er et nystiftet selskab gennem tilførsel af aktiver, vil tidligere års skattemæssige underskud hos det indskydende selskab, ikke kunne modregnes i det modtagende selskabs skattemæssige indkomst, til trods for at selskaberne er

²⁹ Søren Halling-Overgaard & Birgitte Sølvkær Olesen: Generationsskifte og omstrukturering side 307-308

³⁰ Se tidligere afsnit under aktieombytning for yderligere definering af begrebet "forretningsmæssig begrundelse"

³¹ Søren Halling-Overgaard & Birgitte Sølvkær Olesen: Generationsskifte og omstrukturering side 309

³² Søren Halling-Overgaard & Birgitte Sølvkær Olesen: Generationsskifte og omstrukturering side 367

sambeskattede. Eneste undtagelse hertil er såfremt det modtagende selskab var et eksisterende selskab før tilførslen, og ligeledes var sambeskattet med det indskydende selskab før tilførslen.

Ved opgørelse af anskaffelsessummen for aktierne modtaget som vederlag i det modtagende selskab, benyttes fusionsskattelovens § 15 d stk. 4, hvorefter aktierne opgøres til handelsværdi.

For det modtagende selskab er de skattemæssige konsekvenser, at selskabet, som følge af tilførslen, indtræder i de skattemæssige positioner for de tilførte aktiver og passiver for så vidt angår anskaffelsessum, anskaffelsestidspunkt og hensigt. Det er endvidere et krav, at det modtagende selskab enten er et hjemmehørende selskab i Danmark, eller et udenlandsk selskabs faste driftssted i Danmark.

Skattefri tilførsel af aktiver uden tilladelse

For skattefri tilførsel af aktiver, er det ligeledes som ved metoden skattefri aktieombytning, muligt at gennemføre omstruktureringen henholdsvis med eller uden tilladelse³³. Lovgrundlaget findes i fusionsskattelovens § 15c samt § 15d.

Ønskes metoden skattefri tilførsel af aktiver uden tilladelse benyttet, er de gældende krav fra SKAT de samme som ved skattefri tilførsel af aktiver med tilladelse, dog med følgende ændringer:

Den væsentligste forskel på skattefri tilførsel af aktiver med tilladelse og skattefri tilførsel af aktiver uden tilladelse, er at det ikke er et krav at tilførslen af aktiver skal være forretningsmæssigt begrundet ved skattefri tilførsel af aktiver uden tilladelse.

Som ved skattefri aktieombytning uden tilladelse, gælder et tilsvarende ejertidskrav for det erhvervende selskab på 3 år. Dette ejertidskrav er ikke til hinder for efterfølgende skattefrie omstruktureringer, så længe vederlaget i disse ikke sker med andet end aktier. Restløbetiden på ejertidskravet vil herefter finde anvendelse for de nyudstedte aktier³⁴.

Endelig er det et krav, at en skattefri tilførsel af aktiver, gennemført uden tilladelse, senest samtidig med indsendelse af selvangivelsen for det indkomstår hvori tilførslen er gennemført oplyses herom til Skat.

³³ For begge metoder, er gennemførsel af skattefri omstrukturering vedtaget ved lov nr. 343 af 18. april 2007, og ændret ved lov nr. 525 af 12. juni 2009.

³⁴ ABL § 36 stk. 6

De skattemæssige konsekvenser for det indskydende selskab er de samme konsekvenser som ved tilførsel af aktiver med tilladelse, hvilket vil sige at der ikke sker beskatning som følge af succession, anskaffelsessummen på aktierne opgøres til handelsværdi, skattemæssige underskud hos det indskydende selskab før tilførslen modregnes hos det indskydende selskab, med mindre det modtagende selskab ikke er nystiftet i forbindelse med tilførslen, og allerede inden tilførslen var sambeskattet med det indskydende selskab.

Ved skattefri tilførsel af aktiver uden tilladelse er de skattemæssige konsekvenser for det modtagende selskab, ligeledes tilsvarende med de skattemæssige konsekvenser der er gældende for det modtagende selskab ved skattefri tilførsel af aktiver med tilladelse. Således indtræder det modtagende selskab i det indskydende selskabs skattemæssige positioner for de tilførte aktiver og passiver for så vidt angår anskaffelsessum, anskaffelsestidspunkt og hensigt.

Fordele og ulemper ved skattefri tilførsel af aktiver henholdsvis med og uden tilladelse

Den væsentligste forskel på de to metoder er, at der ved skattefri tilførsel af aktiver uden tilladelse ikke kræves at tilførslen er forretningsmæssigt begrundet. Dog følger det af kravene, at tilførslen af aktiver og passiver som ved en spaltning, skal være en hel virksomhed, eller en selvstændig bæredygtig gren af en virksomhed. Der vil derfor ofte ikke være tvivl om at tilførslen er forretningsmæssigt begrundet, denne problemstilling er i langt højere grad relevant for aktieombytning.

Såfremt tilførslen er forretningsmæssigt begrundet, vil man derfor ved benyttelse af skattefri tilførsel af aktiver med tilladelse, undgå ejertidskravet på 3 år ved skattefri tilførsel af aktiver uden tilladelse. Dog vil man være nødsaget til at afvente SKATs afgørelse i sagen.

Såfremt tilførslen er forholdsvis ukompliceret at gennemføre, eller der ikke foreligger en forretningsmæssig begrundelse for tilførslen, kan man med fordel benytte metoden skattefri tilførsel af aktiver uden tilladelse³⁵.

³⁵ Søren Halling-Overgaard & Birgitte Sølvkær Olesen: Generationsskifte og omstrukturering side 377

Omstrukturering – caseeksempel

Poul ejer Poulsen Totalentreprise ApS personligt og det kan i nogle tilfælde være en fordel ved et generationsskifte at have etableret en holdingstruktur.

Aktieombytning

Ved aktieombytning, modtager det etablerede holdingselskab anparter i Poulsen Totalentreprise ApS, mod at Poul Poulsen modtager anparter i holdingselskabet.

Såfremt Poul vælger aktieombytning til etablering af holdingstruktur, skal han vælge den skattefri, da valg af den skattepligtige vil betyde at han skal

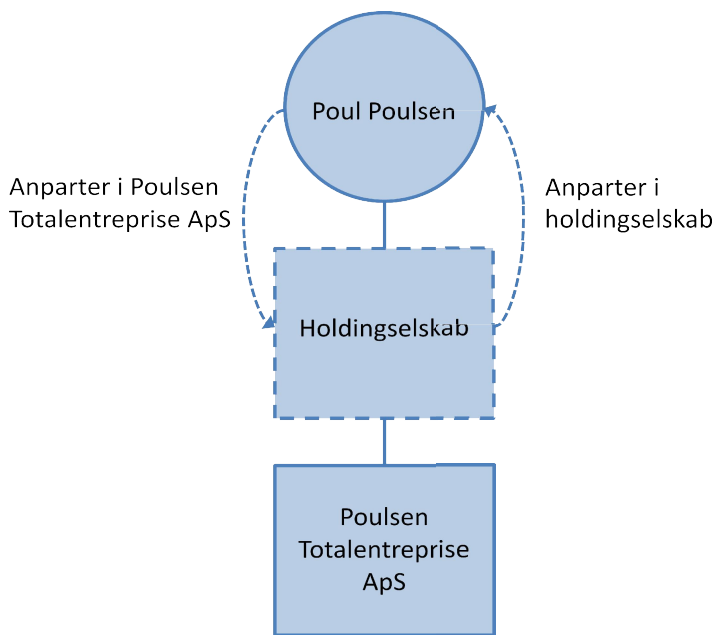
beskattes af aktieavancen i forbindelse

med omstruktureringen. Det vil minimere fordelene ved de generationsskiftemodeller som fokuserer på skatteudskydelse.

For at anvende skattefri aktieombytning, er der nogle generelle betingelser som Poul skal overholde³⁶:

- Begge selskaber er danske anpartsselskaber
- Poul ejer alle anparter og har derfor stemmeflertal
- Poul er fuldt skattepligtig til Danmark
- Vederlaget sker i form af anparter
- Ombytningen sker indenfor 6 måneder

Poul overholder alle betingelser og ønsker endvidere ikke at generationsskiftet skal ske med tilbagevirkende kraft, hvorfor skattefri aktieombytning med tilladelse er en mulighed.

Figur 6 - egen tilvirkning

³⁶ Se afsnit om aktieombytning for uddybning

Ved valg mellem aktieombytning med eller uden tilladelse, skal det klargøres om der er en forretningsmæssig begrundelse for aktieombytningen. Aktieombytningen sker dog udelukkende som led i et generationsskifte og kan derfor ikke betegnes som en forretningsmæssig begrundelse, da det sker med henblik på skatteudskydelse³⁷.

Skattefri aktieombytning uden tilladelse er derfor den bedste løsning for Poul med udgangspunkt i ovenstående, da han ikke kan være sikker på, at SKAT finder aktieombytningen forretningsmæssigt begrundet.

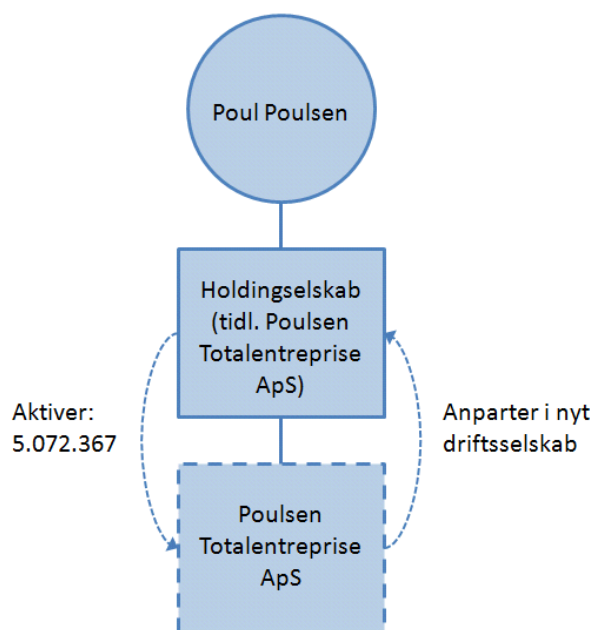
Dette vil medføre ejertidskrav på 3 år og generationsskiftet kan derfor først fortsættes efter denne periode. Der sker skattemæssig succession på aktierne, hvorfor Poul fortsat vil have den samme anskaffelsessum på aktierne når den skattemæssige avance engang skal beregnes.

Tilførsel af aktiver

Ved tilførsel af aktiver tilføres aktiverne i Poulsen Totalentreprise ApS til et nystiftet driftsselskab, mod at det gamle driftsselskab modtager anparter i det nye driftsselskab.

De ovenfor anførte betingelser gælder ligeledes ved tilførsel af aktiver. Fordelen ved skattefri tilførsel af aktiver med tilladelse, er at der ikke er et anmeldelsekrav på 3 år. Det er derfor muligt at udnytte holdingstrukturen med det samme ved et generationsskifte, såfremt SKAT giver tilladelse. Poul behøver således ikke vente

3 år før holdingstrukturen er på plads og generationsskiftet kan gennemføres. Det er dog ikke sandsynligt at SKAT giver tilladelse til den skattefri tilførsel af aktiver, da hele virksomheden tilføres det nye driftsselskab og derfor vil minde om aktieombytning. Hvis det ønskes at skattefri

Figur 7- egen tilvirkning

³⁷ Der kan dog argumenteres for at generationsskifte er forretningsmæssigt begrundet. Det er dog ikke udgangspunktet her.

tilførsel af aktiver skal benyttes, vil det derfor sandsynligvis blive metoden uden tilladelse der anvendes.

Ved skattefri tilførsel af aktiver uden tilladelse, er der et ejertidskrav på 3 år, som det ligeledes er tilfældet i skattefri aktieombytning uden tilladelse.

Hvis Poul anvender den skattepligtige tilførsel af aktiver, vil han ligeledes blive beskattet af avancen på aktierne.

Sammenfatning omstrukturering

De to relevante metoder til omstrukturering, giver i Pouls tilfælde den samme holdingstruktur, da hele virksomheden tilføres ved tilførsel af aktiver.

Da vi ikke mener at der er en forretningsmæssig begrundelse for omstruktureringen i Poulsen Totalentreprise ApS, vil der uanset valg af omstruktureringsmodel gælde et ejertidskrav på 3 år. Det vil derfor i begge tilfælde være mest fordelagtigt med en skattefri metode uden tilladelse.

Den eneste væsentlige forskel ved de to metoder for Poul, er kravet til vederlag. Ved aktieombytning, kan vederlaget bestå i både kontanter og anparter, mens tilførsel af aktiver kræver at vederlaget udelukkende består af anparter.

Valg af omstruktureringsmodel afhænger derfor af Pouls behov og krav ved omstruktureringen.

Generationsskiftemodeller

Der findes forskellige modeller til brug ved et generationsskifte. De modeller vi har fundet relevante for et generationsskifte af Poulsen Totalentreprise ApS, består af skattemæssig succession, A/B-modellen og alternativt almindeligt salg. Valget af en model afhænger af detaljerne i det enkelte generationsskifte. Fordele og ulemper ved modellerne beskrives i afsnittene nedenfor.

Skattepligtigt salg af aktier

I forbindelse med et generationsskifte, kan der opstå en situation hvor det mest hensigtsmæssige for ejeren af en virksomhed, vil være at sælge aktierne i virksomheden efter de almindelige regler i aktieavancebeskatningsloven³⁸. Der vil således ikke være tale om at reglerne for succession træder i kraft, og afståelsestidspunktet vil samtidig blive beskatningstidspunktet.

De skattemæssige konsekvenser for overdrager, som følge af salget af aktierne uden succession, bliver i henhold til ABL§12, at en fortjeneste bliver medregnet i den personlige skattepligtig indkomst, og bliver beskattet som aktieindkomst. Opgørelsen består i at trække anskaffelsessummen fra salgssummen på aktierne. Såfremt der kun afstås en del af aktierne i virksomheden, skal anskaffelsessummen i henhold til gennemsnitsmetoden³⁹ fordeles forholdsmæssigt mellem aktierne, hvorefter avanceopgørelsen kan beregnes.

Endvidere gælder ifølge aktieavancebeskatningslovens § 47, at overdrager såfremt han har anskaffet aktierne før 18. Maj 1993, og på dette tidspunkt ejede mindst 25 % af aktiekapitalen eller rådede over mere end 50 % af stemmerne, kan opnå et hovedaktionærnedslag til modregning i en avance på salg af disse hovedaktionæraktier. Dette nedslag beregnes som 1 % for hvert hele år overdrager har ejet aktierne til og med udløbet af indkomståret 1998, dog maksimalt op til 25 %⁴⁰.

De skattemæssige konsekvenser for erhververen bliver som følge af at der ikke er tale om succession, at hans anskaffelsessum på aktierne bliver tilsvarende salgssummen i forbindelse med afståelsen, ligesom anskaffelsestidspunktet tilsvarende bliver overdragelsestidspunktet for aktierne.

³⁸ Et eksempel herpå kunne være en mindre tømrervirksomhed, hvor de eneste ansatte er indehaveren og dennes søn, og hvor sønnen på tidspunktet for et eventuelt generationsskifte ikke er interesseret i at fortsætte virksomheden, eller måske rent økonomisk ikke har mulighed for at overtage virksomheden, hvorfor salg til en interesseret tredje part bliver løsningen.

³⁹ ABL§26 stk.6

⁴⁰ ABL§ 47 stk. 3

Fordele og ulemper ved skattepligtigt salg af aktier

Fordelen ved at gennemføre en overdragelse uden succession og som et almindeligt salg af aktier, er at salget forholdsvis hurtigt kan gennemføres, og at der ingen begrænsninger er for hvem der kan erhverve aktierne.

Ulempen er at den skat som udløses som følge af at afståelsen sker uden succession, falder til betaling samtidig med salget. Denne betaling kan alt efter avancens størrelse, være et ret stort beløb, hvilket skaber et likviditetsbehov hos både overdrageren og erhververen. Såfremt overdrageren ikke kan finansiere denne skattebetaling uden likviditet fra salget af aktierne, må dette alt andet lige føre til en mindre sandsynlighed for, at erhververen finansierer salgssummen gennem udstedelse af et gældsbrev, hvorfor erhververen ligeledes vil skulle fremskaffe en vis mængde likviditet i forbindelse med afståelsen.

Skattepligtigt salg af aktier - caseeksempel

Såfremt Poul beslutter at det mest hensigtsmæssige vil være at sælge Poulsen Totalentreprise ApS, vil han blive beskattet efter reglerne i aktieavancebeskatningsloven. I følgende eksempel har vi taget udgangspunkt i den tidligere beregnede handelsværdi af virksomheden efter 1982-cirkulæret i forbindelse med et salg til sønnen Henrik, hvorimod vi i forbindelse med et salg til den nære medarbejder Brian har benyttet den beregnede handelsværdi efter 2000-cirkulærene. Dette skyldes at Poul i høj grad er interesseret i at hjælpe sin søn, hvorimod han ved salg til Brian eller en anden tredjepart, i højere grad lægger vægt på en større avance ved salget.

Vi har samtidig gjort den antagelse, at hverken Poul eller hans kone har anden aktieindkomst i indkomståret hvor salget af Poulsen Totalentreprise ApS sker.

Konsekvenser overdrager ved salg til søn

Cirkulære	1982
Handelsværdi	2.712.873
- anskaffelsessum	-125.000
Skattepligtig avance	2.587.873

Poul vil altså stå med en fortjeneste på kr. 2.587.873 ved et skattepligtigt salg til sønnen Henrik, og skal således beskattes af disse⁴¹.

Beregnet skat

28% af 96.600	27.048
42% af 2.491.273	1.046.335
Skat i alt	1.073.383
Samlet likviditet efter skattebetaling	1.639.490

Som det fremgår af overstående beregning, vil Poul skulle betale kr. 1.073.383 i skat i forbindelse med et salg af Poulsen Totalentreprise ApS til sønnen Henrik. Da Poul har en fornuftig opsparing, vil han formentlig kunne acceptere at vederlaget ikke bliver berigtiget udelukkende via kontanter, men eksempelvis også via et gældsbrev. Da Poul helst ser at salget sker til sønnen Henrik, vil han i højere grad acceptere en finansieringsmodel der tager højde for Henriks begrænsede muligheder for

⁴¹ Bemærk at der ikke opgøres et hovedaktionærnedslag på gevinsten på aktierne efter ABL§47, da selskabet er stiftet i 1999 og dermed efter 19. maj 1993.

at fremskaffe likviditet, hvorfor konsekvenserne bliver at Poul selv må finde likviditet til skattebetalingen, da salget i høj grad finansieres via udstedelse af gældsbrev⁴². Vi har opstillet følgende eksempel på hvorledes et skattepligtigt salg af Poulsen Totalentreprise ApS til sønnen Henrik vil se ud. Vi har taget udgangspunkt i Henriks begrænsede mulighed for at fremskaffe likviditet selv, hvorfor han ligeledes vil være afhængig af at Poul betaler den opgjorte gaveafgift. Det skal understreges at dette er et ekstremt eksempel, og næppe vil være den valgte løsning ved generationsskiftet, hvorfor vi i vores løsningsforslag har valgt en kombination af de forskellige finansieringsmuligheder med henblik på at imødekomme begge parter interesser.

Finansiering søn

Rest finansiering enten ved gældsbrev eller gave	2.712.873
Fordelt som:	
Gave	3.181.256
afgift heraf (58.700 afgiftsfri)	468.383
Gavebeløb	<u>2.712.873</u>
Rest finansiering ved gældsbrev	0

Som det ses af overstående, ender Poul i denne løsningsmodel med at give Henrik en gave på kr. 3.181.256, i forbindelse med et salg af Poulsen Totalentreprise ApS. Henrik skal naturligvis betale gaveafgift af dette beløb, hvilket udgør 15% af gavens størrelse i henhold til Boafgiftsloven §23 stk. 1. Dog har Henrik som tidligere nævnt ikke mulighed for at betale gaveafgiften, hvorfor Poul endnu engang må hjælpe Henrik. I første omgang kan Poul efter BAL§22 give Henrik kr. 58.700 afgiftsfrit årligt, hvilket altså medfører at der kun skal betales gaveafgift af kr. 3.181.256, tilsvarende kr. 468.383. Herefter må Poul i henhold til BAL§ 24 stk. 5 betale gaveafgiften for Henrik, uden at dette udløser yderligere afgift, da dette jo ellers reelt set er en yderligere gave.

I denne situation bliver resultat således, at Henrik ikke skal betale noget som helst for hans køb af Poulsen Totalentreprise ApS, da hele salgssummen bliver givet i gave af Poul, samt den medhørende gaveafgift. Henriks eneste skattemæssige konsekvenser bliver den nye anskaffelsessum på aktierne på kr. 2.712.873. For Poul vil denne løsningsmodel derimod medføre, at han bliver beskattet af en aktieavance på kr. 2.587.873 hvilket fører til en skattebetaling på kr. 1.073.383, og at han endvidere skal betale en gaveafgift på kr. 468.383. Samlet set vil Poul altså ende med at skulle

⁴² Finansieringsmuligheder i forbindelse med et generationsskifte er yderligere behandlet i senere afsnit, se dette.

betale kr. 1.541.766 i skat i forbindelse med et salg af Poulsen Totalentreprise ApS til sønnen Henrik, uden at han får så meget som en krone for salget.

Hvis salget af Poulsen Totalentreprise ApS derimod gennemføres til den nære medarbejder Brian, vil situationen derimod være en helt anden, da Poul ikke er interesseret i at yde Brian lige så meget hjælp, som ved salg til sønnen Henrik. Endvidere vil beskatningen af et gaveelement også være hårdere i dette scenarie, da Brian ikke er i familie med Poul og gaven derfor vil blive beskattet som personlig indkomst. Nedenstående eksempel vil dog tage udgangspunkt i den situation hvor Poul vælger at give Brian en gave svarende til værdien af Poulsen Totalentreprise ApS, for at kunne sammenligne situationen ved et salg til sønnen Henrik, hvor der ligeledes ydes en gave tilsvarende salgssummen. Igen skal det understreges, at dette er et tænkt scenarie, og at vi i den efterfølgende delkonklusion har opstillet et løsningsforslag der i højere grad søger at varetage begge parter interesse. Udgangspunktet er som tidligere nævnt den beregnede handelsværdi efter 2000-cirkulærene.

**Konsekvenser overdrager
ved salg til nær medarbejder**

Cirkulære	<u>2000</u>
Handelsværdi	2.942.792
- anskaffelsessum	<u>-125.000</u>
Skattepligtig avance	2.817.792

Poul vil altså blive beskattet af denne avance, efter reglerne i Aktieavancebeskatningsloven.

Beregnet skat

28% af 96.600	27.048
42% af 2.721.192	<u>1.142.901</u>
Skat i alt	1.169.949
 Samlet likviditet efter skattebetaling	 1.772.843

Brian vil altså herefter modtage en gave fra Poul tilsvarende handelsværdien på kr. 2.942.792, som beskattes som personlig indkomst.

Gaveværdi	2.942.792
-----------	-----------

Skattebetaling, 56,1%	<u>1.650.906</u>
------------------------------	-------------------------

43

Det samlede resultat ved denne løsningsmetode bliver således, at Poul bliver beskattet af avancen på kr. 2.817.792, og skal betale kr. 1.169.949 i skat. Han får ingen penge for salget, da han yder en gave til Brian på hele salgssummen. Brian skal betale skat af denne gave, svarende til kr. 1.650.906, hvorefter han overtager aktierne i selskabet til en anskaffelsessum på kr. 2.942.792. Den samlede skattebetaling bliver således i alt kr. 2.820.855.

Sammenfatning skattepligtigt salg af aktier

Det tidligere eksempel på et skattepligtigt salg af Poulsen Totalentreprise ApS til sønnen Henrik, hvor udgangspunktet var at hele salgssummen blev givet i gave, vil formentlig ikke være et realistisk bud på hvordan et generationsskifte vil blive gennemført. Nedenstående finansieringsforslag vil formentlig være et mere sandsynligt bud på en løsning, der kombinerer gaveelementet med et gældsbrev, men stadig tager højde for Henriks begrænsede muligheder for at finansiere købet af Poulsen Totalentreprise ApS.

Finansiering søn

rest finansiering enten ved gældsbrev eller gave	2.712.873
--	-----------

Fordelt som:

Gave	2.000.000
afgift heraf (58.700 afgiftsfri)	<u>291.195</u>
Gavebeløb	1.708.805

Rest finansiering ved gældsbrev	1.004.068
---------------------------------	-----------

Poul ender i denne situationen med at skulle betale skat af avancen på aktierne, samt gaveafgiften hvilket i alt udgør en skattebetalingen på kr. 1.364.578.

Tilsvarende har vi opstillet et formentlig mere realistisk løsningsforslag for finansieringen af et skattemæssigt salg af Poulsen Totalentreprise ApS til den nære medarbejder Brian.

⁴³ Højeste marginalsattesats i 2010, se tidligere afsnit

Finansiering nær medarbejder

Egenfinansiering	750.000
Rest finansieres ved gældsbrief eller fremmed finansiering	<u>2.192.792</u>
Gældsbrief	600.000
Rest til fremmedfinansiering	1.592.792

I denne løsning har Brian sparet en del op over årene, og kan derfor selv lægge kr. 750.000. Hvis Poul skal have sit ønske opfyldt, om at få hele sin skattebetaling finansieret gennem salget af Poulsen Totalentreprise ApS, vil det således kræve at Brian har mulighed for at låne kr. 419.949 i eksempelvis banken. Løsningsforslaget indeholder endvidere et gældsbrief på kr. 600.000, hvorfor Brian i sidste ende vil skulle fremskaffe kr. 1.592.792 gennem fremmedfinansiering. Såfremt dette ikke er muligt, men at Brian stadig kan låne nok til at Pouls skattebetaling bliver finansieret gennem likvider, vil det naturligvis være nærliggende at Poul tilbyder at finansiere den resterende del af salgssummen gennem udstedelse af et større gældsbrief.

Skattepligtigt salg via holdingselskab - caseeksempel

Såfremt Poul er indstillet på en løsningsmodel der vil tage lidt længere tid, kunne en mulighed være et skattepligtigt salg via et holdingselskab. Dette vil naturligvis kræve en holdingstruktur, som vil kunne opnås via skattefri aktieombytning eller skattefri tilførsel af aktiver. Om der fremligger en forretningsmæssig begrundelse eller ej, vil det alt andet lige først kunne anbefales at sælge aktierne i Poulsen Totalentreprise ApS efter en periode på 3 år. Herefter vil holdingselskabet kunne sælge aktierne til erhververen skattefrit, da der vil være tale om salg af datterselskabsaktier.

Forskellen på denne model i forhold til det skattepligtige salg uden et holdingselskab, vil således være at der ikke sker beskatning af avancen på aktierne i forbindelse med salget. Der skal selvfølgelig foretages en ny værdiansættelse af Poulsen Totalentreprise ApS efter de 3 år fra omstruktureringen, hvilket kan give en helt anden værdi end den nuværende, eksempelvis grundet udviklingstendens og opgørelsen af beregnet værdi på goodwill.

For Poul har denne løsning den fordel, at han kan udlodde avancen fra salget af aktierne over flere år, og dermed søge at maksimere effekten af grænsen for aktieindkomst på 28 %, i forhold til at skulle betale skatten i samme år, hvor den lave beskatning kun bliver brugt på de første kr. 96.600.

Modellen kan dog ikke anbefales såfremt sønnen Henrik skal overtage virksomheden, da Poul fortsat vil skulle forestå finansieringen for Henrik.

Er det derimod meningen at den nære medarbejder Brian skal overtage Poulsen Totalentreprise ApS, vil det ikke gøre nogen forskel for ham som erhverver, om denne model benyttes, eller om skattepligtigt salg uden holdingselskab benyttes, så længe der tages udgangspunkt i situationer hvor der ikke er gaveelementer med i det skattepligtige salg uden holdingselskab. Da det ved anvendelse af denne model må formodes at Poul er interesseret i at kunne udlodde dele af avancen over en årrække for at udnytte bundgrænsen på 28% i henhold til overstående, vil det i mindre grad være et problem for Poul at dele af salgssummen berigtiges gennem udstedelse af gældsbrev, da han alligevel ikke skal have hele avancen udbetalt med det samme.

Avancen bliver som tidligere nævnt ikke beskattet, og et forslag til finansieringen af generationsskiftet kunne med udgangspunkt i ovenstående se ud som følgende:

Egenfinansiering	750.000
Rest finansieres ved gældsbrev eller fremmed finansiering	<u>2.192.792</u>
Gældsbrev	1.500.000
Rest til fremmedfinansiering	692.792

Udover at udstede et gældsbrev kan Poul også hjælpe Henrik med finansieringen, ved at give ham en gave personligt. Vi har ikke fundet det relevant at vise et eksempel for dette, da effekterne og konsekvenserne er de samme som i forrige afsnit.

Skattemæssig succession

Ved skattemæssig succession indtræder erhververen i overdragerens skattemæssige situation. Det vil sige at den eventuelle skattepligtige gevinst der er for overdrageren ved generationsskiftet ikke beskattes hos overdrageren, men i stedet overdrages til den der overtager selskabet. Der ligger derfor en latent skattebyrde hos erhververen af selskabet, som vil ligge der indtil den dag aktierne afhændes. Anskaffelsessummen på aktierne vil ikke skattemæssigt være lig købesummen, men i stedet lig den ”oprindelige” købesum, som overdrager har anskaffet aktierne for. Aktierne kan i fremtiden ligeledes overdrages via succession, såfremt overdragelsen opfylder betingelserne⁴⁴.

Skattemæssig succession kan enten foregå til gaveafgiftskredsen eller til en nær medarbejder.

Hvis overdrageren har anskaffet aktierne på forskellige tidspunkter og vælger kun at overdrage nogle af dem, skal anskaffelsessummen opgøres efter gennemsnitsmetoden⁴⁵.

Betingelser ved skattemæssig succession

For at anvende reglerne om skattemæssig succession, må der dog ikke være tale om et passivt selskab. Et passivt selskab defineres som⁴⁶:

- Selskabet driver i overvejende grad (75 %) næring med passiv pengeanbringelse, hvilke vil sige handel med værdipapirer eller finansieringsvirksomhed. Om der drives næring med mindst 75 % vurderes ud fra den regnskabsmæssige nettoomsætning tillagt summen af øvrige indtægter, hvor mindst 75 % skal stamme fra passiv pengeanbringelse, for at skattemæssig succession ikke kan anvendes. Det kan også vurderes ud fra aktiverne. Hvis den passive pengeanbringelse er værdipapirer, skal værdipapirerne udgøre mindst 75 % af den samlede aktivmasse, for at falde ind under betegnelsen passiv virksomhed.
- Udlejning af fast ejendom anses ligeledes for passiv virksomhed, dog ikke udlejning af landbrugsejendomme og udlejning mellem datter- og moderselskab. Det vurderes efter samme fremgangsmåde som beskrevet ovenfor.

Passiv virksomhed vurderes ud fra gennemsnittet af de tre seneste regnskabsår eller på overdragelsestidspunktet.

⁴⁴ Betingelser beskrives i afsnittet nedenfor

⁴⁵ ABL § 26, stk. 6

⁴⁶ ABL § 34, stk. 6

Aktier i datterselskaber, hvor der ejes mindst 25 % medregnes dog ikke ved opgørelse af den passive virksomhed.

Endnu en betingelse for skattemæssig succession, er at der skal overdrages minimum 1 % af aktiekapitalen ved hver enkelt overdragelse. Reglerne kan derfor ikke bruges hvis der overdrages mindre end 1 %, også selvom der tidligere er overdraget mere end 1 %.⁴⁷

Passivpost⁴⁸

Ved skattemæssig succession beregnes en passivpost, som er en godskrivning af den skattebyrde som erhververen overtager. Passivposten beregnes som 30 % af den skattepligtige avance ved overdragelse af en virksomhed. Hvis det er aktierne i et selskab der overdrages, vil passivposten i stedet beregnes som 22 % af aktieavancen. De anvendte procenter til beregningen, svarer til ca. halvdelen af den skattebyrde som erhververen overtager. Skattemæssig succession er derfor ikke en fordel hvis overdragelsen ikke sker med henblik på en langvarig investering.

Passivposten skal modregnes i gaveafgiftsgrundlaget ved beregning af skatten, til udligning af eventuelle fremtidige skattetilsvær. Dette gøres ved at nedsætte gavens værdi med passivposten.

En betingelse for beregning af passivposten, er dog at hele eller dele af overdragelsen skal være en gave. Gaveværdien findes idet handelsværdien er lavere end den beregnede. Forskellen her imellem vil ses som en gave til erhververen. Passivposten fratrækkes herefter gaveafgiftsgrundlaget. Såfremt gaveværdien er mindre end den beregnede passivpost, går passivposten tabt.

Skattemæssig succession, familie

En af mulighederne for skattemæssig succession er til familien, som består af børn, børnebørn, søskende, søskendes børn og børnebørn⁴⁹. Fra 2009 kan der ligeledes succederes til samlever på lige fod med øvrige familiemedlemmer. En samlever defineres som en person der har haft bopæl sammen med gavegiver i mindst 2 år⁵⁰.

⁴⁷ ABL § 34, stk. 1, nr. 2

⁴⁸ KSL § 33D

⁴⁹ ABL § 34

⁵⁰ Generationsskifte og omstrukturering, s. 31

Hvis familiemedlemmet der succederes til modtager noget af handelsværdien som gave, skal der beregnes 15 % i gaveafgift af beløbet. Erhververen behøver dog ikke nødvendigvis at betale denne, men kan i stedet lade overdrageren betale, uden at der betales ekstra i gaveafgift.

Skattemæssig succession, nær medarbejder

Der gælder samme betingelser ved skattemæssig succession til nær medarbejder som ved familie. En nær medarbejder skal dog derudover have arbejdet fuld tid i virksomheden i minimum 3 år indenfor de seneste 5 år⁵¹. Det er dog ikke et krav at medarbejderen er ansat på overdragelsestidspunktet, hvorfor det også kan være en tidligere ansat. Minimumskravet omkring ansættelsen gælder indenfor hele koncernen, såfremt der er en koncern.

Såfremt en nær medarbejder ikke betaler hele handelsværdien, men i stedet modtager noget af den som gave, vil denne medregnes ved indkomstopgørelse og derfor beskattes som personlig indkomst⁵².

Skattemæssig succession, tidligere ejere⁵³

Det er en yderligere mulighed for skattemæssig succession, hvilket vedrører tidligere ejere. Denne paragraf er til for at beskytte tidligere overdrager. I tilfælde af at en erhverver skulle dø, gør dette det muligt at overdrage virksomheden tilbage til den tidligere ejer.

Det er dog en betingelse, at overdragelser sker tilbage til den ejer der tidligere har overdraget til denne ”erhverver”. Det skal ligeledes ske indenfor de første 5 år.

⁵¹ ABL § 35

⁵² KSL § 33D og SSL § 4

⁵³ ABL § 35 A

Skattemæssig succession - caseeksempel

I Poulsen Totalentreprise ApS er der to muligheder for skattemæssige succession, til sønnen Henrik eller til den nære medarbejder Brian. Handelsværdien er beregnet til to forskellige værdier, hvorfor beregningerne deles op i to. Beregningen af generationsskifte til den nære medarbejder, Brian, beregnes ud fra værdien efter TSS-cirkulærerne fra 2000. Værdiansættelsescirkulæret af 1982 kan bruges indenfor gaveafgiftskredsen, hvorfor beregning af generationsskiftet til sønnen Henrik tager udgangspunkt i denne værdi.

Skattemæssig succession, sønnen Henrik

Der tages udgangspunkt i aktieavancen ud fra en handelsværdi efter værdiansættelsescirkulæret af 1982:

Handelsværdi	2.712.873
- anskaffelsessum	<u>-125.000</u>
Skattepligtig avance	<u>2.587.873</u>

Ud fra den skattepligtige avance beregnes en passivpost, 22 %:

Avance	<u>2.587.873</u>
Passivpost, 22%	<u>569.332</u>

Da avancen er aktieindkomst, er passivposten 22 % heraf. Passivposten er udtryk for denne skattefri gave som Poul kan give Henrik i forbindelse med overdragelsen af selskabet. Poul kan dog vælge kun at give noget af beløbet som gave, men dog maksimalt et beløb svarende til passivposten. En gave herover udløser gaveafgift.

Poul kan derfor vælge at overdrage selskabet til en lavere værdi uden at det udløser beskatning hos Henrik:

Handelsværdi	2.712.873
Passivpost	<u>569.332</u>
Aftalt salgssum	<u>2.143.541</u>
(min. uden beskatning/afgift)	

Ovenfor vises eksempel på et gavebeløb lig passivposten, som fratrækkes i handelsværdien, hvilket giver den mindste salgssum uden beskatning af gave hos Henrik. Da generationsskiftet sker til hans søn, kan gaven være yderligere kr. 58.700 uden gaveafgift⁵⁴.

I tilfælde hvor hele handelsværdien gives som gave, skal beløb udover passivposten beskattes hos modtageren:

Handelsværdi	2.712.873
Passivpost	<u>-569.332</u>
Gaveværdi	<u>2.143.541</u>

Gaveværdien vil i dette tilfælde være lig den "aftalte salgssum" i beregningen ovenfor. En gave på det fulde beløb vil have følgende konsekvens for modtagerne:

Gaveværdi	2.143.541
- årlig afgiftsfri gave	<u>-58.700</u>
Gaveafgiftsgrundlag	2.084.841
Gaveafgift, 15%	<u>312.726</u>

Henrik skal betale gaveafgift på beløb udover passivposten samt den årlige afgiftsfri gave. Henrik skal derfor betale t.kr. 313 i gaveafgift hvis han modtager hele værdien som gave.

Poul kan dog altid selv bestemme hvor meget han vil give som gave, det er derfor ikke enten eller i forhold til passivposten eller hele handelsværdien. Såfremt Pouls gave også skulle dække betalingen af gaveafgiften, vil gaven skulle være følgende:

Handelsværdi	2.712.873
Kompensation gaveafgift	<u>312.726</u>
Gaveværdi	<u>3.025.599</u>

⁵⁴ Kr. 117.400 i det tilfælde at begge forældre overdrager et beløb på kr. 58.700

Finansieringen vil herefter være følgende:

Gaveværdi	3.025.599
- tilhørende gaveafgift	<u>-312.726</u>
= Handelsværdi	<u>2.712.873</u>

Gaveafgiften er beregnet efter at passivpost og årlig afgiftsfri gave er fratrukket. Hele handelsværdien bliver derfor finansieret gennem gave og Henrik skal derfor ikke selv betale.

Fordelen vil denne metode, er at Poul undgår beskatning af hans avance, mens ulempen er den latente skat som Henrik overtager. I sidste eksempel med gave der finansierer gaveafgiften, skal Poul betale penge for at generationsskifte selskabet, hvilket formentlig ikke vil ske i praksis.

Denne metode er kun en god løsning, hvis den der overtager selskabet forventes at have det i mange år, da et salg kort efter, vil udløse en stor beskatning.

Skattemæssige succession, den nære medarbejder Brian

Generationsskifte til Brian, vil tage udgangspunkt i en højere værdi, da der skal beregnes goodwill efter TSS-cirkulæret 2000-10.

Handelsværdi	2.942.792
- anskaffelsessum	-125.000
Skattepligtig avance	2.817.792

Ud fra den skattepligtige avance beregnes en passivpost, 22 %:

Avance	2.817.792
Passivpost, 22%	619.914

Brian kan derfor få en skattefri gave på kr. 619.914. Såfremt Poul vælger at give hele passivposten i gave, vil det give en salgssum på:

Handelsværdi	2.942.792
Passivpost	-619.914
Aftalt salgssum	2.322.878
(min. uden beskatning/afgift)	

Ovenstående viser den salgssum som udnytter passivposten maksimalt. Det er derfor dette beløb Brian skal finansiere ved generationsskiftet. Det vil dermed også være dette beløb der skal betales skat af, hvis Brian får det hele som gave, som det er tilfældet med Henrik. Skatten kan beregnes til:

Gaveværdi	2.322.878
Skattebetaling, 56,1%	1.303.135

55

Brian skal derfor betale t.kr. 1.303 i skat, selvom han får selskabet som gave. Der er ingen konsekvenser for Poul, da Brian indtræder i hans skattemæssige sted og derfor ikke skal betale skat.

Skatten er beregnet for at kunne sammenligne med ovenstående beregning på generationsskifte til Henrik. Det vil være usandsynligt at Poul giver det hele som gave, da Poul ikke får noget ud af det likviditetsmæssigt. Brian har ligeledes en opsparing, som naturligt vil blive brugt til betaling.

⁵⁵ Beregningen af skatten tager udgangspunkt i den højeste marginalskat for 2010, da Brian har fået løn hele året, som han ligeledes har svaret skat af.

Sammenfatning caseeksempel

De to beregninger giver en forskel i skatten/afgiften på ca. t.kr. 1.000. Det skyldes dels at handelsværdien er lavere ved beregning af generationsskifte til Henrik, samt at gaveafgiften er lavere end skatten af personlig indkomst.

Det er derfor ikke alene den lavere handelsværdi efter værdiansættelsescirkulæret af 1982, der gør det fordelagtigt at være i familie med Poul, men også den lavere beskatning af en eventuel gave.

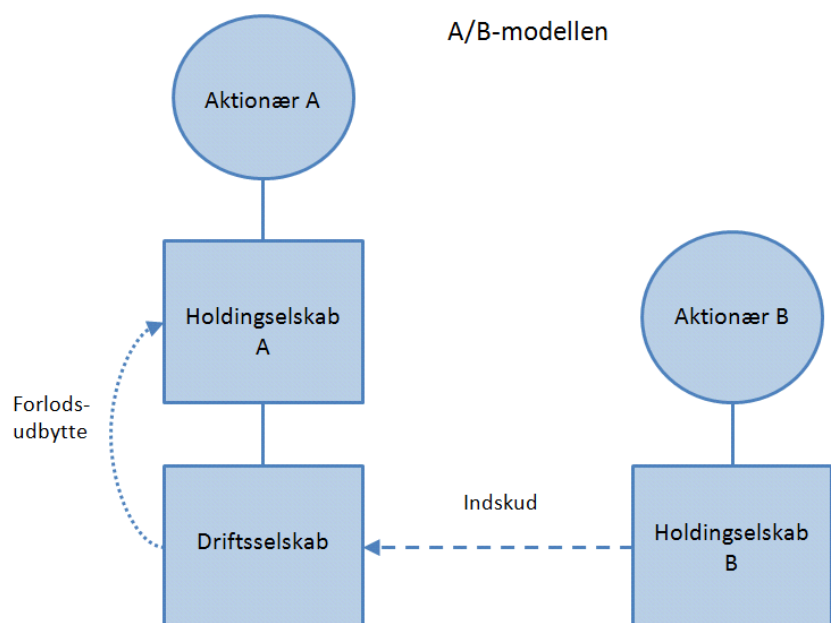
Skattemæssig succession giver en meget stor finansieringsbyrde for både Henrik og Brian og kan derfor i nogle tilfælde være svær i praksis hvis erhververen selv skal betale hele salgssummen.

A/B modellen

A/B modellen er en model der søger at gennemføre et generationsskifte, eller blot en indtræden af en ny aktionær i selskabet, og samtidig tage højde for overdragers ønske om en så høj salgspris som mulig til finansiering af eksempelvis sin pension, alt imens der også tages højde for at erhververen ikke har en særlig stor finansieringsevne. Modellen kan anvendes af både familiemedlemmer, nære medarbejdere og som tidligere nævnt af andre tredjeparter.

Modellen fungerer på den vis, at der i første omgang gennemføres en aktieombytning eller tilførsel af aktiver for det overtagne selskab, for på den måde at etablere en holdingstruktur, under forudsætning af at denne ikke allerede er etableret.

Herefter gennemføres en ændring af det overtagne selskabs vedtægter, således at der kan udstedes B-aktier. Erhververs eller dennes holdingselskab indskyder herefter aktiekapital i det overtagne selskab. Erhververs aktiekapital vil som følge af vedtægtsændringen bestå af B-aktier, mens overdragers holdingselskabs aktiekapital vil bestå af A-aktier.

Figur 8 - egen tilvirkning

A-aktierne tillægges herefter en forlodsudbytteret⁵⁶, som beregnes ud fra hvilke handelsværdier der er i det overtagne selskab. Følgende formel kan benyttes til beregning af størrelsen på forlodsudbyttet:

- $X = (((A * (B + C)) - D) / A)$
- $X = \text{Forlodsudbytte}$
- $A = \text{Overdragers procentvis ejerandel efter tilførsel af den nye anpartskapital}$

⁵⁶ Se eksempelvis bindende svar fra Ligningsrådet SKM2005.549.LR

- B = Det overdragne selskabs indre værdi
- C = Erhververs nominelle tegningsbeløb
- D = Overdragers nominelle tegningsbeløb

Den beregnede værdi af forlodsudbyttet, er den værdi overdrager har krav på via udlodning af udbytte fra det overdragne selskab, førend erhverver er berettiget til udbytte. Dette bliver hermed overdragers vederlag for at erhverver kommer ind i det overdragne selskab. Det bør i denne sammenhæng nævnes, at formlen ikke tager højde for den risiko overdrager påtager sig, med henblik på det overdragne selskabs fremtidige mulighed for at udlodde udbytte, eksempelvis situationer hvor selskabet ikke formår at generere overskud der berettiger udlodning af udbytte, eller måske ligefrem går konkurs. Det er derfor som følge heraf almindelig praksis, at værdien af forlodsudbyttet endvidere tillægges en rente.

Når forlodsudbyttet er fuldt tilgået overdragers holdingselskab, vil der ikke længere være forskel på aktieklasserne i det overdragne selskab.

Overdragers holdingselskabs resterende aktiekapital kan herefter sælges skattefrit tilbage til det udstedende selskab, såfremt ejerandelen fortsat er over 10 %, da der i så fald vil være tale om salg af datterselskabsaktier mellem selskaber⁵⁷, og forudsættende at forlodsudbyttet er udloddet over en periode på mindst 3 år, såfremt der er foretaget skattefri aktieombytning for at etablere holdingstrukturen, da aktieombytningens anmeldelsekrav/ejertidskrav ellers kan anfægtes af SKAT. Er der derimod ikke etableret en holdingselskabsstruktur, vil salgssummen i forbindelse med aktionærens tilbagesalg til det udstedende selskab blive beskattet som udbytte i henhold til ligningslovens § 16A. Endvidere giver ligningslovens § 16B mulighed for at søge om dispensation til at aktionæren i særlige tilfælde udelukkende kan blive beskattet af avancen på tilbagesalget efter reglerne i aktieavancebeskatningsloven. Ved personers tilbagesalg til det udstedende selskab kan der således ikke blive mulighed for at opnå succession⁵⁸.

De skattemæssige konsekvenser for overdrageren ved benyttelse af A/B-modellen, er uanset om han ejer det overdragne selskab personligt eller gennem et holdingselskab, at der ikke sker beskatning i forbindelse med at aktierne skifter identitet, så længe overdrageren er eneste aktionær i det

⁵⁷ ABL § 4A

⁵⁸ Søren Halling-Overgaard & Birgitte Sølvkær Olesen: Generationsskifte og omstrukturering side 177

overdragne selskab, da der således ikke sker en formueforskydning mellem det overdragne selskabs aktionærer. Efterfølgende har overdrageren, såfremt han ejer det overdragne selskab gennem et holdingselskab mulighed for skattefrit at sælge aktierne tilbage til udstedende selskab i henhold til overstående. Herefter kan der udloddes udbytte fra holdingselskabet til aktionæren, som denne vil blive beskattet af som aktieindkomst.

De skattemæssige konsekvenser for erhververen, vil såfremt han gennem et holdingselskab indskyder aktiekapital i det overdragne selskab, være at han ligeledes vil ligge inde med datterselskabsaktier i det overdragne selskab, som hans holdingselskab på sigt kan sælge skattefrit.

A/B-modellen - caseeksempel

Endnu en mulighed vil være at benytte A/B-modellen ved gennemførelse af generationsskifte i Poulsen Totalentreprise ApS. Denne model vil kræve en omstrukturering af den nuværende ejerstruktur, eksempelvis gennem aktieombytning eller tilførsel af aktiver, således at der etableres en holdingstruktur. Samtidig kræver det at erhververen, omend det er sønnen Brian eller den nære medarbejder Henrik, stifter eget holdingselskab. Modellen stiller således et likviditetskrav til erhververen på minimum kr. 80.000. Når første dette er gjort, sker betalingen for generationsskiftet gennem udlodning af forlodsudbytte fra driftsselskabet til Pouls holdingselskab, og altså ikke direkte via personlig betaling fra erhververen. Nedenstående har vi opstillet et eksempel på hvordan et generationsskifte ved benyttelse af A/B-modellen kunne se ud:

Oprindelig anpartskapital	125.000
Indskud	125.000
Indskud i %	100%
Ny ejerandel	50%
Handelsværdi	2.942.792

Til beregning af størrelsen på forlodsudbyttet, benyttes følgende formel fra teori-afsnittet omhandlende A/B-modellen:

- $X = (((A * (B + C)) - D) / A)$
- X = Forlodsudbytte
- A = Overdragets procentvise ejerandel efter tilførsel af den nye anpartskapital
- B = Det overtagne selskabs indre værdi
- C = Erhververs nominelle tegningsbeløb
- D = Overdragets nominelle tegningsbeløb

Dette giver følgende udregninger:

B+C	3.067.792
A*(B+C)	1.533.896
(A*(B+C))-D	1.408.896
$((A * (B + C)) - D) / A$	<u>2.817.792</u>

Der vil altså skulle udloddes kr. 2.817.792 i forlodsudbytte, førend a-aktierne og b-aktierne får samme status i Poulsen Totalentreprise ApS. Dette beløb bør endvidere forrentes løbende, for at kompensere Poul for de risici han påtager sig ved benyttelse af denne metode.

Handlingsforløbet ved denne metode vil således se ud på følgende vis:

- 1) Poul søger om skattefri aktieombytning med eller uden tilladelse fra SKAT, for at etablere en holdingstruktur og på sigt gennemføre generationsskiftet.
- 2) Herefter stifter erhververen eget holdingselskab, eksempelvis anpartsselskab med kr. 80.000.
- 3) Der gennemføres en ændring af vedtægterne i Poulsen Totalentreprise ApS, således at der kan udstedes B-aktier.
- 4) Herefter indskyder erhververs holdingselskab kapital i Poulsen Totalentreprise ApS tilsvarende den oprindelige anpartskapital, hvilket udgør kr. 125.000. Der vil altså blive udstedt for kr. 125.000 B-aktier til erhververen, mens Poul nu ejer for nominelt kr. 125.000 A-aktier.
- 5) Frem til det år, det vedtaget forlodsudbytte er udloddet, vil der fortsat være forskel på A- og B-aktierne. Herefter vil denne forskel forsvinde, og alle aktier har lige ret til at modtage udbytte.
- 6) Pouls holdingselskab vil under forudsætning af at der er gået mindst 3 år, fra den oprindelige aktieombytning til forlodsudbyttet er fuldt udloddet, kunne sælge anparterne i Poulsen Totalentreprise ApS skattefrit tilbage til Poulsen Totalentreprise ApS, hvorefter erhververens holdingselskab kan købe dem, hvilket vil medføre at erhververen gennem sit holdingselskab vil eje Poulsen Totalentreprise ApS 100 %.

Problemet med denne model er den mængde tid der vil gå, førend forlodsudbyttet er fuldt udloddet. Med udgangspunkt i de sidste 3 årsrapporter for Poulsen Totalentreprise ApS⁵⁹, har vi opstillet en tabel over hvorledes afviklingen af forlodsudbyttet vil foregå, forudsættende at selskabet Poulsen Totalentreprise ApS i hvert af de efterfølgende regnskabsår, formår at skabe overskud der mindst berigtiger en udlodning på kr. 400.000.

⁵⁹ Årsregnskaberne for 2010, 2009 samt 2008 er vedlagt i bilag

År	Forlodsudbytte primo	Rente 6%	Forlodsudbytte inkl. Renter	Årets udlod- dede udbytte	Forlodsudbytte ultimo
2011	2.817.792	169.068	2.986.860	400.000	2.586.860
2012	2.586.860	155.212	2.742.071	400.000	2.342.071
2013	2.342.071	140.524	2.482.595	400.000	2.082.595
2014	2.082.595	124.956	2.207.551	400.000	1.807.551
2015	1.807.551	108.453	1.916.004	400.000	1.516.004
2016	1.516.004	90.960	1.606.964	400.000	1.206.964
2017	1.206.964	72.418	1.279.382	400.000	879.382
2018	879.382	52.763	932.145	400.000	532.145
2019	532.145	31.929	564.074	400.000	164.074
2020	164.074	9.844	173.918	173.918	0

I overstående eksempel vil der således gå 10 år fra aktieombytningen, førend det forrentede forlodsudbytte er fuldt udloddet, og aktierne i Poulsen Totalentreprise ApS kan handles tilbage fra Pouls holdingselskab til Poulsen Totalentreprise ApS.

Finansieringsmuligheder

Der er forskellige finansieringsmuligheder ved et generationsskifte og valget afhænger af den enkelte situation, samt hvem erhververen er. Følgende finansieringsmuligheder overvejes i forbindelse med generationsskiftet i Poulsen Totalentreprise ApS:

- Egenfinansiering
- Gældsbrief
- Gave
- Fremmedfinansiering

Egenfinansiering vil sige at erhververen selv har sparet pengene op og derfor ikke skal ud og låne. Det er dog ofte en meget betydelig sum penge der skal til ved overdragelse af en virksomhed, hvorfor det sjældent vil være en reel mulighed. Det kan dog være muligt at kombinere de forskellige finansieringsformer, hvorfor egenfinansiering kan komme i brug i større eller mindre grad.

Et gældsbrief kan være en finansieringsmulighed mellem overdrager og erhverver. Den del af handelsværdien erhververen ikke har været i stand til at betale, kan finansieres ved et gældsbrief. Afdrag og rentetilskrivning aftales mellem parterne. Der er intet krav om hvor meget der skal afdrages om året og om der overhovedet skal afdrages noget. Det kan være en fordel hvis det der tjenes i virksomheden skal være med til at afdrage. Det kan derfor være muligt ikke at afdrage de første år, men vente til der er råd. Renten skal ligeledes aftales. Renten kan sættes til 0 %, men det kræver dog at det er på anfordringsvilkår⁶⁰, hvilket indebærer at långiver kan kræve hele gælden indfriet. Det indebærer derfor en risiko at låne pengene på denne måde, men det kan dog også være en rigtig billig løsning for erhververen. Hvis gældsbriefet ikke er på anfordringsvilkår, skal renten fastsættes til markedsvilkår, i henhold til armslængdeprincip. Såfremt renten sættes lavere end dette, vil långiver alligevel blive beskattet af det renterne burde have været, uden at låntager får tilsvarende fradrag for de manglende tilskrevne renter. Denne type af finansieringsmulighed bruges ofte ved generationsskifte fra forælder til barn, hvor barnet ofte ikke har de penge der skal til for at betale handelsværdien selv.

Overdragelsen af selskabet kan også ske som en gave. Overdrageren vil dermed ikke modtage salgssummen fra erhververen, hvorfor det er nødvendigt at overdrageren har en god

⁶⁰ Gælder dog kun indenfor gaveafgiftskredsen

pensionsopsparing i forvejen. At overdrage ved en gave, vil også betyde at modtageren/erhververen bliver skattepligtig af værdien af gaven. Indenfor gaveafgiftskredsen skal der betales 15 % af gaven af beløb over 58.700 (2010). Ved overdragelse til personer udenfor gaveafgiftskredsen, vil modtageren blive beskattet som personlig indkomst. Det kan derfor stadig være en stor finansieringsbyrde for modtageren, selvom selskabet i teorien gives som en gave. Udover at overdrageren ikke modtager noget vederlag for salget, vil overdrageren ligeledes skulle beskattes af en eventuel avance, da selskabet stadig anses for solgt for gavebeløbet. Både erhverver og modtager skal derfor have økonomi der kan bære denne form for finansiering.

Fremmedfinansiering indebærer finansiering gennem banker eller realkreditinstitutter. Erhververen skal derfor låne hele handelsværdien hos bank eller realkreditinstitut, hvilket kan blive en dyr affære. Renten vil ofte være meget høj, mens der ligeledes vil være krav om en form for sikkerhedsstillelse. Ved finansiering af et køb af et privat hus, vil der naturligt tages pant i huset. Banken eller realkreditinstituttet har derfor sikkerhed for deres penge. Sikkerhedsstillelsen ved køb af et selskab kan eksempelvis være pant i driftsmidlerne i selskabet. Denne form for finansiering er meget dyr og kræver et godt økonomisk udgangspunkt for erhververen for at blive godkendt. Det er derfor ikke altid at der vil være mulighed for fuld finansiering gennem bank eller realkreditinstitut.

Løsningsforslag

Poul er splittet mellem de to mulige erhververe. Han ønsker derfor både et løsningsforslag for generationsskifte til Brian og til Henrik.

Generationsskifte til Brian (nær medarbejder)

Brian har sparet en del op og taget lederkurser i håb om en dag at overtage virksomheden. Poul ønsker ikke at selskabet skal belastes ved generationsskiftet til Brian, da han mener at Brian selv kan finansiere købet. Poul har derfor efter grundig overvejelse og rådgivning valgt skattemæssig succession. Valget skyldes at skattemæssig succession er en god løsning for Poul, da han undgår beskatning og dermed kan få flere penge ud i hånden. Generationsskiftet vil alt andet lige gå forholdsvis hurtigt i forhold til eksempelvis A/B-modellen, hvilket Poul også ser som en fordel.

Poul har valgt at udnytte passivposten, da Brian overtager en stor skattebyrde for ham.

Handelsværdi	2.942.792
Aftalt salgssum	<u>2.322.878</u>
Gave	<u>619.914</u>

Poul giver dermed en gave der er lig den beregnede passivpost⁶¹, da salgssummen er mindre end handelsværdien. Den aftalte salgssum betyder intet for den skattemæssige avance som Brian overtager. Avancen vil derfor fortsat beregnes ud fra en anskaffelsessum på kr. 125.000. Poul kunne have valgt at give mere i gave, hvis han ville tilgodese Brian yderligere. Han kunne ligeledes have valgt at sætte salgssummen højere end anført ovenfor, hvorved ikke hele passivposten ville blive udnyttet og Brian ville derfor kun få en del af den som gave. Brian skal beskattes af gaven som skattepligtig indkomst, da han ikke er en del af gaveafgiftskredsen:

Gave	619.914
Passivpost	<u>-619.914</u>
Skattepligtig gave	<u>-</u>

Passivposten fratrækkes dog gaven, hvorfor den skattepligtige del af gaven bliver lig nul.

⁶¹ Se afsnit af caseeksempel under skattemæssige succession

Brian skal derfor finansiere en købssum på kr. 2.322.878. Købesummen kan finansieres som en kombination af finansieringsmulighederne. Da Brian har en pæn opsparing skal denne fratrækkes købesummen først.

Købesum	2.322.878
Opsparing	-750.000
Rest til finansiering	<u>1.572.878</u>

Brian skal derfor finde en måde at finansiere resten af købesummen på. Brian har undersøgt muligheden for at finansiere resten gennem et banklån. Lånet anses for et almindeligt forbrugslån, såfremt banken ikke kan få pant i selskabets aktiver⁶².

Forbrugslån	<u>1.572.878</u>
ÅOP i % (rente 8 %)	9,40%
Afdrag første år	78.644
Årlige ydelse ved banklån	<u>226.494</u>

63

Den årlige ydelse er beregnet ud fra en afdragsperiode på 20 år.

Poul er villig til at hjælpe med et gældsbeholdning, så Brian ikke behøver låne hele beløbet gennem banken til den høje rente. Det medfører dog en risiko for Brian, da gældsbeholdningen indfries hvis Poul skulle dø og Brian derfor hurtigt skal ud og skaffe pengene til indfrielsen.

Poul kan låne Brian kr. 600.000 som skal afdrages over 15 år:

Gældsbeholdning	600.000
Rente	4,75%
Afdrag første år	40.000
Ydelse første år	<u>68.500</u>

64

Ydelsen indeholder afdrag og rente og vil derfor variere i takt med rentestigninger og eventuelle rentefald. Gældsbeholdningen skal afvikles hurtigere end banklånet, hvorfor ydelsen ikke direkte kan sammenlignes. Brian skal nu kun finansiere kr. 972.878 gennem det dyre banklån.

⁶² Der regnes ud fra et forbrugslån, da renten på lån med pant i aktiverne ikke kendes.

⁶³ Se renteprocent i bilag 5

⁶⁴ Renten er fastsat til diskontoen + 4 %

Forbrugslån	972.878
ÅOP i %	9,40%
Afdrag første år	48.644
Ydelse første år	<u>140.094</u>

Brian vil dermed få en samlet ydelse det første år på kr. 208.594 for begge lån. Selvom afdragsperioden er kortere på gælds brevet, er ydelsen stadig lavere pr. år, da renten på forbrugslånet er så høj. Herudover overtager Brian en stor latent skattebyrde på kr. 1.169.949.⁶⁵

Poul forventer at det ledelsesmæssige ansvar langsomt skal overgå til Brian, så både medarbejdere og kunder kan vænne sig til forandringen og er tryk ved den.

⁶⁵ Med udgangspunkt i skattesatser for 2010, se endvidere bilag 4 for en oversigt over konsekvenserne ved de valgte modeller

Generationsskifte til Henrik (søn)

Såfremt sønnen Henrik beslutter sig for at ville drive virksomheden Poulsen Totalentreprise ApS, vil vi anbefale at familien vælger at benytte A/B-modellen til at gennemføre generationsskiftet i virksomheden. Dette skyldes blandt andet, at der fortsat er tvivl om hvorvidt Henrik på sigt ønsker at drive virksomheden. Ved benyttelse af A/B-modellen, vil der til en hver tid være mulighed for at Pouls holdingselskab køber Henriks holdingselskabs anparter, hvorefter Henrik kan udtræde af foretagendet, uden det har kostet ham andet end stiftelsesomkostningerne til hans holdingselskab. Samtidig opnår han den sikkerhed at han kun hæfter begrænset ved at hans holdingselskab står med ejerskabet af anparterne i Poulsen Totalentreprise ApS.

Endvidere vil det være selskabet Poulsen Totalentreprise ApS der ender med at betale for generationsskiftet gennem udlodning af forlodsudbytte, hvorfor der bliver taget højde for Henriks begrænsede muligheder for finansiering af generationsskiftet. En afledt ulempe heraf er den længere tidshorisont, set i forhold til modellen skattemæssig succession, grundet stiftelse af holdingselskab samt udlodning af forlodsudbytte over en årrække.

Modellen giver samtidig mulighed for at Poul kan udlodde den del af det i hans holdingselskab modtaget forlodsudbyttet, han årligt har behov for, og dermed udnytte den lavere beskatning på årets bundgrænse på aktieindkomst, i forhold til den situation, hvor salget sker med Poul som personlig ejer, hvor hele avancen falder til beskatning samme år, og den lavere beskatning på aktieindkomst således kun bliver brugt en gang.

Henrik skal ved valg af denne metode finansiere stiftelsen af hans holdingselskab samt indskud i Poulsen Totalentreprise ApS:

Selskabskapital holdingselskab	80.000
Stiftelsesomkostninger	5.000
Indskud Poulsen Totalentreprise ApS	<u>125.000</u>
Samlet finansieringsbyrde	<u>210.000</u>

66

Beløbet finansieres delvist gennem gave fra Poul og resten med et gældsbrev på anfordringsvilkår. Gældsbrevet renteberegnes på nuværende tidspunkt ikke og afdrag aftales efterfølgende.

⁶⁶ Stiftelsesomkostninger er anslåede

Finansieringsbyrde	210.000
Skattefri gave	-58.700
Rest = gældsbev	<u>151.300</u>

Gældsbevet kan endvidere nedbringes med den årlige skattefri gave i de efterfølgende år.

Modellen kompenserer således Poul for de risici han påtager sig, mens Brian slipper for at fremskaffe en stor mængde likviditet, og samtidig begrænser sin egen risici via den begrænsede hæftelse.

Samlet konklusion

Denne opgave belyser de skatteretlige og økonomiske problemstillinger og overvejelser omkring generationsskifte af Poulsen Totalentreprise ApS.

Et generationsskifte er en længerevarende proces som kræver en betydelig mængde forberedelse og nøje planlægning af hvordan generationsskiftet skal gennemføres i praksis. Først bør det overvejes om virksomheden er moden til et generationsskifte. Det kan eksempelvis have betydning hvor afhængig virksomheden er af ejeren, de afledte effekter af virksomhedens omverden og virksomhedens produkter i forhold til PLC-kurven. Virksomhedens afhængighed af ejeren kan afspejle sig i kunder og leverandørers særlig gode relationer til den nuværende ejer. Det kan ligeledes ses i forhold til fastholdelse af medarbejdere, som kan være afhængig af den nuværende ejer/leders tilknytning til virksomheden. Ved generationsskiftet skal den nuværende og fremtidige leder/ejer derfor være opmærksom på dette, for bedst muligt at kunne imødekomme eventuelle problemstillinger og behov.

Faktorer i virksomhedens omverden kan påvirke virksomheden negativt, som medfører en udskydelse af generationsskiftet. Det kan eksempelvis skyldes en forhøjelse af afgifter indenfor branchen, hvilket vil føre til øgede omkostninger og samtidig skabe usikkerhed for virksomhedens fremtid. Hvis virksomhedens produkter er placeret i den sidste fase i PLC-kurven, bør det endvidere overvejes om det vil være nødvendigt at produktudvikle, for at sikre virksomhedens fremtidige overlevelse. I yderste tilfælde kan likvidation af virksomheden vise sig at være det mest hensigtsmæssige.

Når det er vurderet om virksomheden er moden til generationsskifte, skal der ligeledes tages stilling til mulige fremtidige ejere. Det er vigtigt for virksomheden at finde den rigtig ejer, som besidder de ledelsesmæssige og økonomiske kompetencer der kræves i virksomheden. Mange generationsskifter i familieejede virksomheder sker til næste generation, da det ofte vil være den nuværende ejers ønske. Dette bør dog indgå i de indledende overvejelser, således at den fremtidige ejer også bliver den mest kompetente.

Værdiansættelsen er vigtig for generationsskiftet, da den danner grundlag for skatte- og afgiftsberegningen. Værdiansættelsen sker til værdien i handel og vandel, men kan dog være vanskelig i de situationer, hvor der skal generationsskiftes mellem parter der ikke har modstridende interesser. Der er tre værdiansættelsesmetoder ved handel mellem interesseforbundne parter. Ved

salg af unoterede aktier indenfor gaveafgiftskredsen, kan værdiansættelsescirkulæret af 1982 anvendes. Det har den fordel at der ikke beregnes goodwill, hvorfor det ofte vil give den laveste værdi. Det er dog en betingelse at salget sker mellem fysiske personer og kan derfor ikke ske, hvis der er etableret en holdingstruktur og salg sker gennem denne. Ved salg af unoterede aktier udenfor gaveafgiftskredsen kan TSS-cirkulærene fra 2000 i stedet bruges. TSS-cirkulære 2000-10 indeholder model til fastsættelsen af værdien på goodwill, hvilket tager udgangspunkt i de tre seneste regnskabsår. Hjælpereglen i TSS-cirkulære 2000-09 beskriver poster i regnskabet som skal korrigeres, herunder også den beregnede goodwill i henhold til TSS-cirkulære 2000-10. Værdien efter TSS-cirkulærene fra 2000, vil således typisk være højere end værdien i værdiansættelsescirkulæret af 1982, da der beregnes goodwill. Disse værdiansættelsesmetoder egner sig dog bedst til mindre håndværksvirksomheder, som har haft et stabilt indtjeningsniveau og begrænsede immaterielle anlægsaktiver. SKAT udsendte i 2009 en ny værdiansættelsesvejledning, som herefter har mindsket brugen af de øvrige værdiansættelsesmetoder, da denne fokuserer på fremtidig indtjening, i modsætning til at fokusere på historiske data.

Det kan ofte være en fordel at gennemføre en omstrukturering af den nuværende virksomhedsstruktur, således at der etableres en holdingstruktur. Vi har vurderet de relevante omstrukturingsmodeller for Poulsen Totalentreprise ApS og fundet aktieombytning og tilførsel af aktiver relevante. Både aktieombytning og tilførsel af aktiver kan gennemføres skattefrit og skattepligtigt. Ved etablering af holdingstruktur, er hensigten ofte at kunne sælge aktier i driftsselskabet skattefrit. Fortjenesten vil herefter være i holdingselskabet, hvor det kan udloddes over flere år til hovedaktionæren, hvormed den lave beskatning af aktieindkomst kan udnyttes hvert år, da aktieindkomst beskattes med 28 % af de første kr. 48.300. Vi har anbefalet Poul en skattefri omstrukturingsmodel uden tilladelse, enten aktieombytning eller tilførsel af aktiver. Dette skyldes at vi ikke mener det er muligt for Poul at få tilladelsen fra SKAT, da det kræver en forretningsmæssig begrundelse for omstruktureringen, som ikke umiddelbart lader til at være til stede⁶⁷.

Vi har analyseret anvendelsen af forskellige generationsskiftemodeller i forhold til Poulsen Totalentreprise ApS og de to potentielle erhververe. Sker generationsskiftet til sønnen Henrik, vil det mest optimale være generationsskifte efter A/B-modellen. Poul ser gerne at Henrik overtager virksomheden, hvorfor han i høj grad er villig til at hjælpe ham økonomisk, da Henrik ikke selv har

⁶⁷ Generationsskifte er dog som udgangspunkt forretningsmæssigt begrundet, men fungerer dog ikke altid i praksis.

nogen opsparing eller den store mulighed for fremmed finansiering. A/B-modellen sikrer lavt finansieringsbehov for Henrik, som derved kun skal finansiere stiftelse af eget holdingselskab, samt indskud i Poulsen Totalentreprise ApS. Finansieringen sker ved hjælp fra Poul via gave samt et gældsbrev på anfordringsvilkår. Henrik er ligeledes nervøs for risikoen ved overtagelsen af virksomheden, hvorfor det er hensigtsmæssigt med et holdingselskab, da det giver begrænset hæftelse. A/B-modellen giver ikke mulighed for anvendelse af værdiansættelsen efter værdiansættelsescirkulæret af 1982, hvorfor værdien efter TSS-cirkulærerne fra 2000 er anvendt. Modellen indeholder en risiko for Poul, da udlodning af forlodsudbyttet er hans vederlag for overdragelsen og denne er afhængig af virksomhedens fremtidige resultater. Forlodsudbyttet forrentes som kompensation for denne risiko.

Sker generationsskiftet til den nære medarbejder Brian, vil det mest optimale være skattemæssig succession, da denne model i høj grad tilgodeser Poul. Poul undgår beskatning af aktieavance, da denne overtages af Brian ved skattemæssig succession. Da Brian selv har mulighed for at finansiere en stor del af handelsværdien, ønsker Poul ikke at lade selskabet finansiere generationsskiftet, som det i høj grad er tilfældet ved A/B-modellen. Poul vil dog gerne personligt hjælpe Brian med finansieringen, hvorfor noget af handelsværdien finansieres gennem et gældsbrev. Ved skattemæssig succession er der alt andet lige en kortere tidshorisont og generationsskiftet kan derfor gennemføres hurtigere end ved anvendelse af A/B-modellen. Skattemæssig succession giver mulighed for beregning af en passivpost, som delvist skal kompensere for overtagelse af den latente skattebyrde. Brian får dermed mulighed for at få en skattefri gave lig passivposten, hvilket letter finansieringsbyrden.

Valg af generationsskiftemodel afhænger dermed af Henriks beslutning om hvorvidt han ønsker at overtage virksomheden eller ej, da Poul foretrækker Henrik som sin efterfølger.

Litteraturliste

Faglitteratur:

- Generationsskifte og omstrukturering, Søren Halling-Overgaard & Birgitte Sølvkær Olesen, 3. udgave, 1. oplag
- Skattelovsamling, Schultz Information, 23. udgave, 1. oplag
- Materialesamling til skat 2, Institut for Regnskab og Revision, efterår 2010
- "Ejer- og generationsskifte", Deloitte, 2010
- "2000-10: Vejledende anvisning om værdiansættelse af goodwill" (SKAT om cirkulæret)
- "2000-09: Værdiansættelse af aktier og anparter" (SKAT om cirkulæret)
- "Transfer Pricing; kontrollerede transaktioner; værdiansættelse" (SKAT, værdiansættelsesvejledningen)
- "Justering af gældende kapitaliseringsfaktorer for unoterede aktier og anparter" (SKAT, brug ved værdiansættelsesvejledningen 1982)

Hjemmesider:

- SKAT.dk
- Nordea.dk

Bilag 1 - Regnskab og skattemæssige specifikationer 2008 for Poulsen Totalentreprise ApS

Resultatopgørelse for 2008

		2007 t.kr.
Bruttoresultat	5.854.776	5.923
Personaleomkostninger	-4.683.018	-4.276
Af- og nedskrivninger	-157.081	-157
Driftsresultat	1.014.677	1.490
Finansielle indtægter	96.759	94
Finansielle omkostninger	-17.145	-17
Ordinært resultat før skat	1.094.291	1.567
Skat af ordinært resultat	-275.311	-440
Årets resultat	818.980	1.127
 Forslag til resultatdisponering		
Udbytte for regnskabsåret	500.000	500
Overført resultat	318.980	627
Forslag til resultatdisponering i alt	818.980	1.127

Balance pr. 31. december 2008

Aktiver		2007 t.kr.
Anlægsaktiver		
Materielle anlægsaktiver		
Tekniske anlæg og maskiner	348.366	436
Andre anlæg, driftsmateriel og inventar	289.420	256
Materielle anlægsaktiver i alt	637.786	692
Finansielle anlægsaktiver		
Deposita	136.275	101
Finansielle anlægsaktiver i alt	136.275	101
Anlægsaktiver i alt	774.061	793
Omsætningsaktiver		
Varebeholdninger		
Råvarer og hjælpematerialer	328.121	156
Varebeholdninger i alt	328.121	156
Tilgodehavender		
Tilgodehavender fra salg og tjenesteydelser	2.618.011	3.602
Periodeafgrænsningsposter	161.926	89
Igangværende arbejder for fremmed regning	799.538	342
Tilgodehavender i alt	3.579.475	4.033
Likvide beholdninger	988.059	182
Omsætningsaktiver i alt	4.895.655	4.371
Aktiver i alt	5.669.716	5.164

Balance pr. 31. december 2008

Passiver		2007 t.kr.
Egenkapital		
Selskabskapital	125.000	125
Overført resultat	1.690.759	1.372
Foreslået udbytte for regnskabsåret	500.000	500
Egenkapital i alt	2.315.759	1.997
Hensatte forpligtigelser		
Hensættelse til udskudt skat m.v.	66.643	1
Andre hensættelser	64.010	45
Hensatte forpligtigelser i alt	130.653	46
Gældsforpligtigelser		
Kortfristede gældsforpligtigelser		
Modtagne forudbetalinger fra kunder	888.000	0
Leverandører af varer og tjenesteydelser	1.048.840	1.491
Andre skyldige omkostninger	334.382	0
Skyldig selskabsskat	40.500	284
Anden gæld	862.032	1.346
Periodeafgrænsningsposter	49.550	0
Kortfristede gældsforpligtigelser i alt	3.223.304	3.121
Gældsforpligtigelser i alt	3.223.304	3.121
Passiver i alt	5.669.716	5.164

Skattemæssige specifikationer

Opgørelse af skattepligtig indkomst

Årets resultat		818.980
Skatter		<u>275.311</u>
		1.094.291
Af- og nedskrivninger		157.081
Ej fradragsberettigede udgifter:		
Ej fradragsberettiget repræsentation, 75 %	6.887	
Tab på debitorer, regulering af hensættelser	-166.832	
Rentefradrag frivillige indbetaling, selskabsskat	<u>600</u>	
Ej fradragsberettigede udgifter i alt:		-159.346
Ej skattepligtige indtægter:		
Igangværende arbejder primo	77.687	
Igangværende arbejder ultimo	-189.023	
Regulering hensættelser	<u>19.933</u>	
Ej skattepligtige indtægter i alt:		-91.403
Skattemæssige afskrivninger:		
Driftsmidler	<u>-161.019</u>	
Skattemæssige afskrivninger i alt		<u>-161.019</u>
Skattepligtig indkomst		<u><u>839.605</u></u>

Skattemæssige specifikationer

Opgørelse af udskudt skat

Der påhviler udskudt skat på følgende regnskabsposter:

Driftsmidler m.v.

Regnskabsmæssig værdi, tekniske anlæg og maskiner	348.366	
Regnskabsmæssig værdi, andre anlæg, driftsmateriel og inventar	289.420	
Skattemæssig værdi, driftsmidler	-483.058	154.728

Igangværende arbejder

Regnskabsmæssig værdi	799.538	
Skattemæssig værdi	-610.515	189.023

Hensættelser

Regnskabsmæssig værdi	-64.010	
Skattemæssig værdi	0	-64.010

Hensat til forventet tab, salg og tjenesteydelser		-13.168
---	--	---------

Beregningsgrundlag		266.573
---------------------------	--	----------------

Udskudt skat udgør 25 % heraf		66.643
--------------------------------------	--	---------------

Årets regulering af udskudt skat:

Udskudt skat primo		-1.232
Udskudt skat ultimo		66.643

Årets regulering		65.411
-------------------------	--	---------------

Skattemæssig saldo værdi og afskrivninger vedrørende

Driftsmidler

Skattemæssig saldo, primo	540.487
Tilgang i årets løb	103.590
Afgang i årets løb	0

Afskrivningsgrundlag	644.077
----------------------	---------

Årets afskrivninger, 25 %	-161.019
---------------------------	----------

Skattemæssig saldo, ultimo	483.058
-----------------------------------	----------------

Bilag 2 - Regnskab og skattemæssige specifikationer 2009 for Poulsen Totalentreprise ApS

Resultatopgørelse for 2009

		2008 t.kr.
Bruttoresultat	4.862.823	5.855
Personaleomkostninger	-4.016.122	-4.683
Af- og nedskrivninger	-185.607	-157
Driftsresultat	661.094	1.015
Finansielle indtægter	67.152	96
Finansielle omkostninger	-79.265	-17
Ordinært resultat før skat	648.981	1.094
Skat af ordinært resultat	-168.114	-275
Årets resultat	480.867	819
Forslag til resultatdisponering		
Udbytte for regnskabsåret	0	500
Overført resultat	480.867	319
Forslag til resultatdisponering i alt	480.867	819

Balance pr. 31. december 2009

Aktiver		2008 t.kr.
Anlægsaktiver		
Materielle anlægsaktiver		
Tekniske anlæg og maskiner	367.496	348
Andre anlæg, driftsmateriel og inventar	203.002	290
Materielle anlægsaktiver i alt	570.498	638
Finansielle anlægsaktiver		
Deposita	136.275	136
Finansielle anlægsaktiver i alt	136.275	136
Anlægsaktiver i alt	706.773	774
Omsætningsaktiver		
Varebeholdninger		
Råvarer og hjælpematerialer	201.755	328
Varebeholdninger i alt	201.755	328
Tilgodehavender		
Tilgodehavender fra salg og tjenesteydelser	785.184	2.618
Andre tilgodehavender	7.875	0
Tilgodehavende moms	36.600	0
Andre tilgodehavender	31.218	0
Periodeafgrænsningsposter	40.692	162
Igangværende arbejder for fremmed regning	629.119	800
Tilgodehavender i alt	1.530.688	3.580
Likvide beholdninger	1.630.406	988
Omsætningsaktiver i alt	3.362.849	4.896
Aktiver i alt	4.069.622	5.670

Balance pr. 31. december 2009

Passiver		2008 t.kr.
Egenkapital		
Selskabskapital	125.000	125
Overført resultat	2.171.626	1.691
Foreslået udbytte for regnskabsåret	0	500
Egenkapital i alt	2.296.626	2.316
Hensatte forpligtigelser		
Hensættelse til udskudt skat m.v.	58.532	67
Andre hensættelser	50.200	64
Hensatte forpligtigelser i alt	108.732	131
Gældsforpligtigelser		
Kortfristede gældsforpligtigelser		
Modtagne forudbetalinger fra kunder	0	888
Leverandører af varer og tjenesteydelser	619.159	1.049
Andre skyldige omkostninger	808.930	334
Selskabsskat	0	40
Anden gæld	236.175	862
Periodeafgrænsningsposter	0	50
Kortfristede gældsforpligtigelser i alt	1.664.264	3.223
Gældsforpligtigelser i alt	1.664.264	3.223
Passiver i alt	4.069.622	5.670

Skattemæssige specifikationer

1 Opgørelse af skattepligtig indkomst

Årets resultat		480.867
Skatter		168.114
		648.981
Af- og nedskrivninger		185.607
Ej fradragsberettigede udgifter:		
Ej fradragsberettiget repræsentation, 75 %	4.797	
Tab på debitorer, regulering af hensættelser	-13.168	
Renteomkostninger, ej skattemæssig fradrag	1.616	
Rente fradrag frivillige indbetaling, selskabsskat	1.057	
Restskattetilæg til selskabsskat	16.028	
Ej fradragsberettigede udgifter i alt:		10.330
Ej skattepligtige indtægter:		
Igangværende arbejder primo	189.023	
Igangværende arbejder ultimo	-164.863	
Regulering hensættelser	-13.810	
Ej skattepligtige indtægter i alt:		10.350
Skattemæssige afskrivninger:		
Driftsmidler	-150.345	
Skattemæssige afskrivninger i alt		-150.345
Skattepligtig indkomst		704.923

Skattemæssige specifikationer

2 Opgørelse af udskudt skat

Der påhviler udskudt skat på følgende regnskabsposter:

Driftsmidler m.v.

Regnskabsmæssig værdi, tekniske anlæg og maskiner	367.496	
Regnskabsmæssig værdi, andre anlæg, driftsmateriel og inventar	203.002	
Skattemæssig værdi, driftsmidler	-451.033	119.465

Igangværende arbejder

Regnskabsmæssig værdi	629.119	
Skattemæssig værdi	-464.255	164.864

Hensættelser

Regnskabsmæssig værdi	-50.200	
Skattemæssig værdi	0	-50.200

Beregningsgrundlag

234.129

Udskudt skat udgør 25 % heraf

58.532

Årets regulering af udskudt skat:

Udskudt skat primo	-66.643
Udskudt skat ultimo	58.532

Årets regulering

-8.111

3 Skattemæssig saldo og afskrivninger vedrørende

Driftsmidler

Skattemæssig saldo, primo	483.058
Tilgang i årets løb	188.320
Afgang i årets løb	-70.000

Afskrivningsgrundlag 601.378

Årets afskrivninger, 25 % -150.345

Skattemæssig saldo, ultimo

451.033

Bilag 3 - Regnskab og skattemæssige specifikationer 2010 for Poulsen Totalentreprise ApS

Resultatopgørelse for 2010

		2009 t.kr.
Bruttoresultat	4.348.880	4.863
Personaleomkostninger	-3.583.744	-4.016
Af- og nedskrivninger	-181.339	-186
Driftsresultat	583.797	661
Finansielle indtægter	45.902	67
Finansielle omkostninger	-73.438	-79
Ordinært resultat før skat	556.261	649
Skat af ordinært resultat	-140.014	-168
Årets resultat	416.247	481
 Forslag til resultatdisponering		
Udbytte for regnskabsåret	200.000	0
Overført resultat	216.247	481
Forslag til resultatdisponering i alt	416.247	481

Balance pr. 31. december 2010

Aktiver		2009 t.kr.
Anlægsaktiver		
Materielle anlægsaktiver		
Tekniske anlæg og maskiner	274.531	368
Andre anlæg, driftsmateriel og inventar	134.179	203
Materielle anlægsaktiver i alt	408.710	571
Finansielle anlægsaktiver		
Deposita	136.275	136
Finansielle anlægsaktiver i alt	136.275	136
Anlægsaktiver i alt	544.985	707
Omsætningsaktiver		
Varebeholdninger		
Råvarer og hjælpematerialer	127.089	202
Varebeholdninger i alt	127.089	202
Tilgodehavender		
Tilgodehavender fra salg og tjenesteydelser	3.029.066	785
Andre tilgodehavender	0	8
Andre tilgodehavender	10.620	0
Tilgodehavende moms	0	36
Andre tilgodehavender	0	32
Periodeafgrænsningsposter	35.013	40
Igangværende arbejder for fremmed regning	133.602	629
Udskudte skatteaktiver	8.079	0
Tilgodehavender i alt	3.216.380	1.530
Likvide beholdninger	1.183.913	1.631
Omsætningsaktiver i alt	4.527.382	3.363
Aktiver i alt	5.072.367	4.070

Balance pr. 31. december 2010

Passiver		2009 t.kr.
Egenkapital		
Selskabskapital	125.000	125
Overført resultat	2.387.873	2.172
Foreslået udbytte for regnskabsåret	200.000	0
Egenkapital i alt	2.712.873	2.297
Hensatte forpligtigelser		
Hensættelse til udskudt skat m.v.	0	58
Andre hensættelser	20.320	51
Hensatte forpligtigelser i alt	20.320	109
Gældsforpligtigelser		
Kortfristede gældsforpligtigelser		
Selskabsskat	206.625	0
Leverandører af varer og tjenesteydelser	522.331	619
Gæld til tilknyttede virksomheder	851.075	809
Anden gæld	759.143	236
Kortfristede gældsforpligtigelser i alt	2.339.174	1.664
Gældsforpligtigelser i alt	2.339.174	1.664
Passiver i alt	5.072.367	4.070

Skattemæssige specifikationer

Opgørelse af skattepligtig indkomst

Årets resultat		416.247
Skatter		<u>140.014</u>
		556.261
Af- og nedskrivninger		181.339
Ej fradragsberettigede omkostninger:		
Ej fradragsberettiget repræsentation, 75 %	3.827	
Tab på debitorer, regulering af hensættelser	<u>75.000</u>	
Ej fradragsberettigede omkostninger i alt:		78.827
Ej skattepligtige indtægter:		
Igangværende arbejder primo	164.863	
Igangværende arbejder ultimo	-7.231	
Regulering hensættelser	<u>-29.880</u>	
Ej skattepligtige indtægter i alt:		127.752
Skattemæssige afskrivninger:		
Driftsmidler	<u>-117.646</u>	
Skattemæssige afskrivninger i alt		<u>-117.646</u>
Skattepligtig indkomst		<u><u>826.533</u></u>

Skattemæssige specifikationer

Opgørelse af udskudt skat

Der påhviler udskudt skat på følgende regnskabsposter:

Driftsmidler m.v.

Regnskabsmæssig værdi, tekniske anlæg og maskiner	274.531	
Regnskabsmæssig værdi, andre anlæg, driftsmateriel og inventar	134.179	
Skattemæssig værdi, driftsmidler	-352.937	55.773

Igangværende arbejder

Regnskabsmæssig værdi	133.602	
Skattemæssig værdi	-126.371	7.231

Hensættelser

Regnskabsmæssig værdi	-20.320	
Skattemæssig værdi	0	-20.320

Hensat til forventet tab, salg og tjenesteydelser		-75.000
---	--	---------

Beregningsgrundlag		-32.316
---------------------------	--	----------------

Udskudt skat udgør 25 % heraf		-8.079
--------------------------------------	--	---------------

Årets regulering af udskudt skat:

Udskudt skat primo		-58.532
Udskudte skatteaktiver ultimo		-8.079

Årets regulering		-66.611
-------------------------	--	----------------

Skattemæssig saldo værdi og afskrivninger vedrørende Driftsmidler

Skattemæssig saldo, primo	451.033	
Tilgang i årets løb	19.550	

Afskrivningsgrundlag	470.583	
----------------------	---------	--

Årets afskrivninger, 25 %	-117.646	
---------------------------	----------	--

Skattemæssig saldo, ultimo	352.937	
-----------------------------------	----------------	--

Bilag 4 - Oversigt over modeller

Nedenstående beregninger er baseret på følgende forudsætninger:

- A/B model gennemføres først 3 år efter omstrukturering.
- Der tages udgangspunkt i en gave til sønnen på kr. 2 mio. fratrukket betalingen af gaveafgift for at gøre beregningerne sammenlignelige. Beregningerne herunder kan derfor afvige fra opgavens øvrige beregninger.
- Udlodning af udbytte i A/B model, sker i samme takt fra holding til overdrager, som fra driftsselskab til holding.

Konsekvenser overdrager			
	Skattepligtigt salg	Skattemæssig succession	A/B modellen
Salg til søn			
Skattepligtig avance	2.587.873,00	2.587.873,00	0,00
Beregnet skat	1.073.383,00	0,00	1.449.806,00
Likviditet efter skattebetaling	1.639.490,00	2.712.873,00	2.324.112,00
Passivpost	0,00	569.332,00	0,00
Likviditet efter afgiftsbetaling	1.639.490,00	2.143.541,00	2.324.112,00
Salg til medarbejder			
Skattepligtig avance	2.817.792,00	2.817.792,00	0,00
Beregnet skat	1.169.949,00	0,00	1.449.806,00
Likviditet efter skattebetaling	1.772.843,00	2.712.873,00	2.324.112,00
Passivpost	0,00	619.914,00	0,00
Likviditet efter afgiftsbetaling	1.772.843,00	2.092.959,00	2.324.112,00

Konsekvenser erhverver

	Skattepligtigt salg	Skattemæssig succession	A/B modellen
Salg til søn			
Anskaffelsessum	2.712.873,00	2.712.873,00	125.000,00
Finansieringsbyrde	712.873,00	143.541,00	0,00
Afgifter	291.195,00	291.195,00	26.700,00
Latent skattebyrde	0,00	1.102.594,50	0,00
Salg til medarbejder			
Anskaffelsessum	2.942.792,00	2.942.792,00	125.000,00
Finansieringsbyrde	2.942.792,00	2.322.878,00	210.000,00
Afgifter	0,00	0,00	0,00
Latent skattebyrde	0,00	1.169.949,00	0,00

Bilag 5 – Priser udlån

Priser - udlån

Produkter i Fordelsprogrammet		Pålydende rente (%)			Debitorrente (%)			Bev. Prov.	Årlige omkostninger (%)			Variable satser pr. 01.01.2011
Se Fordelsprogram for yderligere information		Fordels+	Fordel	Basis	Fordels+	Fordel	Basis	(%)	Fordels+	Fordel	Basis	
a	Grundkonto med kredit / Forretningskonto med kredit	8,00	11,50	14,50	8,24	12,01	15,31	0,00	8,2	12,0	15,3	100% udflytelse
									8,2	12,0	15,3	50% udflytelse
									8,2	12,0	15,3	25% udflytelse
b	Bil-/Autolån mindst 20% udbetaling	6,25	8,00	10,00	6,40	8,24	10,38	1,00	7,9	9,8	12,0	
	Bådlån mindst 20% udbetaling	6,25	8,00	10,00	6,40	8,24	10,38	1,00	7,9	9,8	12,0	
c	Boliglån											
	- sikkerhed 0-80% af værdi	6,75	8,00	9,00	6,92	8,24	9,31	1,00	7,4	8,8	9,9	
	- ejerskiftelån	7,25	8,25	9,25	7,45	8,51	9,58	1,00	8,0	9,1	10,2	
	- andelsboliglån, ejerskifte	7,25	8,25	9,25	7,45	8,51	9,58	1,00	8,0	9,1	10,2	
c	Nordea Prioritet											
	- sdo	2,60	3,60	4,60	2,63	3,65	4,68	0,00	3,0	4,1	5,1	
	- ejerbolig	2,80	3,80	4,80	2,83	3,85	4,93	0,00	3,2	4,3	5,4	
	- andelsbolig	4,85	5,85	6,85	4,94	5,98	6,98	0,00	5,4	6,4	7,6	
d	Forbrugslån	4,95	5,95	6,95	5,04	6,08	7,19	0,00	5,5	6,5	7,7	
		8,00	11,50	14,50	8,24	12,01	15,31	1,00	9,4	13,2	16,6	
	MasterCard Gold med kredit	8,00	11,50	14,50	8,30	12,13	15,50	0,00	8,3	13,5	18,5	100% udflytelse
									8,3	15,0	21,6	50% udflytelse
									8,3	17,9	28,3	25% udflytelse

Andre produkter		Pålydende rente (%)			Debitorrente (%)			Bev. Prov.	Årlige omkostninger (%)			
c	Boliglån sikkerhed over 80% af værdi							1,00				9,9
	Andelsboliglån friværdi							1,00				9,9
	Bil-/Autolån mindre end 20% udb.							1,00				12,6
c	Bådlån mindre end 20% udbetaling							1,00				12,5
	Privatlån / Forretningslån											
	- lån over 75.000 kr.							1,00				12,6
d	- lån min 50.000 og 75.000 kr.							1,00				15,0
	- lån under 50.000 kr.							1,00				17,5
	Boligsikringskonto							0,00				7,4
d	Omprioriteringskonto							0,00				10,9
	Byggekonto							0,00				9,6
												11,9
												16,7

Produkter i Check-in-pakken		Pålydende rente (%)			Debitorrente (%)			Bev. Prov.	Årlige omkostninger (%)			
a	Check-in-konto med kredit*							0,00				11,7
	Saldo over 25.000 kr. forrentes med 14,50%											8,2
												8,2
a	MasterCard Gold med kredit							0,00				9,6
												11,0
												13,8
d	Check-in-lån*							1,00				9,4
	Saldo over 125.000 kr. forrentes med 14,50%											

Forretningskonto m. kredit, Auto- og Forretningslån indgår i Nordea tilbud til mindre erhvervsdrivende. Produkterne forudsætter tilslutning til Fordelsprogrammet. Renten på udlån beregnes af det til enhver tid skyldige beløb og tilskrives ultimo hvert kvartal, med mindre andet fremgår af kontrakten. Ved oprettelse af lån/kredit beregnes dokumentomkostninger på 2000 kr. hvis der stilles sikkerhed.
 For Bil-/Autolån er der krav om købskontrakt og en afgift til forsikringselskabet på 650 kr. for finansieringsdelens løbetid.
 For Nordea Prioritet beregnes dokumentomkostninger på 3.800 kr. Afgifter til det offentlige og andre statens omkostninger er ikke anført, men indgår sammen med dokumentomkostninger og eventuelle omkostninger til etablering af sikkerhedsstillelse i beregningerne af årlige omkostninger i procent.
 Ved overtræk på udlån og kreditter beregnes et tillæg til udlånsrenten på 2,00% ved bevilget overtræk og 5,00% ved ubetalt overtræk. Fordingsrenten er p.t. 15,25% for lån med afkast afvikling og p.t. 18,25% for lån uden afkast afvikling.
 Ved overtræk på indlån/produkter beregnes en rente på 15,50% for bevilgede overtræk og 20,50% for ubetalt overtræk.
 * Check-in-kunder, som har fastholdt Check-in-pakkens rentevilkår på udlån indtil de fylder 32 år.
 ** MasterCard Gold indeholder en rejseforsikring samt købsforsikring og en forbrugsgaranti på 50.000 kr. pr. måned. Kortet kan efter skriftlig kreditvurdering tilknyttes en kredit på op til 50.000 kr. og/eller en månedlig forbrugsgaranti på op til 150.000 kr. Læs om forbrugsgarantier mm. på www.nordea.dk

Lånetype		Forudsætninger for beregningerne af årlige omkostninger i procent				Omkostninger til sikkerhedsstillelse	
		Samlet kreditbeløb	Hovedstol	Løbetid			
a	Kassekredit	Kr. 50.000	Kr. 50.000	5 år	Ingen		
	Bil	200.000	209.250	7 år	Etablering af ejerpantebrev (bil) på 200.000 kr.		
	Boliglån	250.000	259.800	20 år	Etablering af ejerpantebrev på 259.800 kr.		
c	Nordea Prioritet	250.000	259.100	20 år	Etablering af direkte pantebrev på 259.100 kr.		
	Bådlån	200.000	209.250	7 år	Etablering af ejerpantebrev 209.250 kr.		
	Boligsikringskonto	50.000	50.000	1 år	Ingen		
d	Omprioriteringskonto	200.000	200.000	15 år	Ingen		
	Byggekonto	300.000	305.900	1 år	Etablering af pantebrev på 305.900 kr.		
	MasterCard Gold	29.300 - 30.000	30.000	1 år	Ingen		
d	Forbrugslån	40.000	41.010	5 år	Ingen		

Bogstavmarkeringerne på udlånsstedet angiver, at årlige omkostninger i procent er beregnet på baggrund af standardforudsætninger, som anvendes i alle pengeaftaler

Øvrige serviceydelser og generelle vilkår

- Oplysninger om Indskydersansvar, priser for serviceydelser, priser på fondshandler og depotydelser samt bankens købs- og sælgelister for kontant valuta fremgår af Mapper "Værdi af vider", som ligger fremme i fil
- Medarbejdernes giver gerne oplysninger om Nationalbankens særligt offentliggjorte vilkårene
- De ændrede priser gælder for almindelige indlån, udlån og serviceydelser. Regler for renteberegning fremgår af en særskilt brosch
- Alle priser og rentesatser er variable med mindre andet er angivet. Der tages forbehold for ændringer
- Nordea sælger forsikringer for Thy. Bankens øvrige samarbejdspartnere kan ses på www.nordea.dk